

Dono doctissimi authoris
Oct. 1861.

ANTIQVITATUM BOREALIUM

OBSERVATIONES

MISCELLANEAE.

SPECIMEN SEXTUM.

QVOD

LOCO PROGRAMMATIS

AD

AUDIENDUM DIE XXIV. ET SEQQ. OCTOBRIS

IN

SCHOLA LATINA HAVNIENSI,

AUGUSTIS ET CELSIS AUSPICIIS REFORMATA,

EXAMEN PUBLICUM,

OMNES

REI SCHOLASTICAE PATRONOS,

FAUTORES ET AMICOS,

QVA PAR EST, OBSERVANTIA INVITATURUS

SCRIPSIT

SKULIUS THORDI THORLACIUS

SCHOLAE METROPOLITANAE RECTOR, REGI A CONSIL. JUST. SOCIETAT. REGG. SCIENT. HAVNIENS. ET NIDROS. NEC NON SOCIET. ANTIQVAR. LONDIN. ETC. SODALIS.

HAVNIAE,

TYPIS C. H. SEIDELINI.

MDCCXCIX.

L. S.

Carmen *Höstlanga*, cujus duo fragmenta, prius nunqvam edita, publici nunc fiunt juris, auctorem habent *Thiodolfum Hvinensem*, cui insignia de Septentrionis ethnici historia et poësi merita tantam nominis celebritatem pepererunt, ut priscos inter vates, qvorum foetus ingenii ætatem tulerunt, post *Starchaterum* et *Bragium*, principe dignus loco videatur. Hic nimirum ille est Thiodolfus, qvi in gratiam *Ragnvaldi Humeros-alti*, Vestfoldiæ principis, carmen *Ynglingatal* composuit, in qvo stemma regum Svesiæ ab ipso Odino ad Ragnvaldum usqve ita pertexuit, ut regum singulorum, qvos XXX. recensuit, et mortis genus, et locum sepulturæ indicaverit; qvo factum, ut historiæ borealis scriptori *Snorrio*, in antiqva Ynglingorum historia, qva vetustissima qvævis septentrionis notitia ceu basi et fundamento innititur, conscribenda si non unicam, certe præcipuam facem prætulerit. Huic igitur poëtæ ea laus debetur, ut in spissa, et fabularum spectris infesta temporis heroici caligine lumen historicum primus accenderit. Floruit autem Thiodolfus in aula *Haraldi Pulchricomi*, eumqve apud hunc principem amicitiæ gradum tenuit, ut carissimæ conjugis filium *Gudrödum Liomium* vati nostro educandum prudentissimus rex commiserit; qvin etiam, ubi post obitum matris Liomium cum fratribus aula pro-

hibuerat, Thiodolfi nostri, pro alumno intercedentis, precibus atqve monitis tantum dedit, ut filios ante proscriptos in gratiam reciperet Haraldus, flecti cæteroqvin haud sane facilis. Hæc omnia, qvæ de Hvinensi vate in *Heimskringla* Snorrius perhibet, evidenter ostendunt, auctorem Höstlangæ suo non solum principi carissimum, verum etiam magnæ inter populares dignationis virum fuisse. In Catalogo poëtarum, vulgo *Skaldatal* dicto, typis jam aliqvoties publicato, inter aulicos Pulcricomi poëtas primo Thiodolfus noster loco ponitur. Indignum igitur visum, si istæ a tanto poëta, et cui tantum aqvilonaris cana debet Clio, poëmatis, qvæ adhuc supersunt, laciniæ prorsus interciderent.

Per annos autem Pulchricomi, qvi armorum felicitate totius Norvegiæ imperium primus occupavit, et vatis et carminis ætas accurate satis definiri potest. Nimirum seculi IX. anno LXIIItio patri *Halfdano Nigro* successit rex Haraldus, ipse tum decennis, et ad seculi Xmi annum XXXVI. qvo octogenario major decessit, ætatem et imperium prorogavit. *Cædem Ragnvaldi*, Mæriarum Comitis, qvi *Rolfi*, primi Normanniæ Ducis erat pater, si ad sec. IXni annum XCIIIm, et regis Haraldi cum Ragnhilda nuptias, ad annum proxime seqventem cum Schöningio retuleris, postremo hoc anno Thiodolfus *Snæfridæ* filiis patrem propitiavit. Hoc vero tempore Hvinensis noster præ senio canus a Snorrio describitur; qvod si igitur juvenis, aut ætate saltem florens Höstlangam fuerit commentus, eo tendunt omnia, ut dicti poëmatis natales ad medium circiter sec. IXni re-

ferendos condoceant. Hinc colligere licet, ætatem Höstlangæ sacra Christiana a Norvegis publice recepta, qvod seculo Xmo ad exitum vergente factum constat, sesqviseculo admodum antevertisse, et ad nongentos et qvinqvaginta fere annos sese nunc extendere.

Titulus, qvem carmini indidit poëta, autumnali illud tempore factum innuit; Höstlanga enim s. *Havstlavng*, *Autumnalem longam*, scilicet cantilenam significat. Prælongum fuisse poëma, et XX, qvæ utrumqve fragmentum conficiunt, strophis, multo prolixius, et carminis nomen indicat, et credere jubent alia. Ubi enim laudes et gesta *Thori Fulminantis*, metrice deprædicanda in se susceperat poëta, tam arctum sibi spatium nevtiqvam circumscripturus fuisse videtur, ut intra *Gigantomachiam Hrungnerianam* et *Cædem Thiassii*, *Idunæ raptoris*, se compesceret, cum reliqva tot et tanta dei borealium tunc principis facinora tam uberem canendi materiem hymnistæ suppeditarent. Præterea qvatuor illi, a qvibus fragmentum secundum incipit, *versus* utpote *intercalares*, ostendunt, carminis illud segmentum, qvod ii claudere debuerunt, a fragmento, qvod exstat, diversum desiderari, cum utrumqve alias fragmentum superstes in eosdem fere hos versus desinat, qvod suo infra loco notabimus.

Qvantillum autem Höstlangæ reliqvum est, *Eddæ recentiori* s. *prosaicæ* debetur, cujus auctor Snorrius, hæc carminis Thiodolfiani segmenta, non secus ac in Heimskringlæ Historia alterum poëtæ carmen *Ynglingatal*, s. *Stemma Ynglingorum*, cum præclara vatis Nor-

vegi memoria ad posteros propagavit. Snorrianum illud opus eddicum veterum Borealium *Mythologiam* et *Poëticen* continet, qvarum illa, mythicas complexa fabulas, *Edda* speciatim dicitur, hæc *Skalda* appellari solet. Hanc Eddam Havniæ anno MDCLXV. edidit *P. J. Resenius*, non qvalem reliqverat auctor Snorrius, sed a recentiore manu digestam, et in ordinem usibus poëtarum magis accommodum redactam. Caret hæc editio tantum non omnibus, qvibus ad mythos illustrandos suum opus Snorrius interstinxerat, carminibus antiqvis, carminumqve versiculis; fabulas vero sistit plerasqve. Has ergo fabulas, ad qvas in notulis aliqvoties provocavimus, et qvarum LVta et LVIta priori, sed LI. et LII. posteriori fragmento respondet, consulat oportet lector, qvo mentem poëtæ mythologi facilius penitiusqve perspicere qveat.

Eddæ autem, qvæ a Sturlæsonii, si *prologum*, et *de Orthographia*, *figuris ac metris tractatum* exceperis, manu profecta est, nostro ineunte seculo duo Havniæ codices membranei fuerunt, qvorum unum *Brynjolfi Svenonii*, Skalholtensis Episcopi, dono dudum adepta est Regia, qvam etiamnunc ornat, Bibliotheca, unde *Membrana Regia* vocatur; alteram *Arngrimus Jonæ* ex Islandia muneri miserat *O. Wormio*, a cujus nomine *Membrana Wormiana* deinceps est appellata. Post obitum patris in *Wilh. Wormii*, et exinde in *Arnæ Magnæi* possessionem descendit, ac fatali demum, qvod anno hujus seculi XXIIX Havniam vastavit, incendio, cum tot aliis antiqvitatum patriarum monumentis periit. Co-

dicem tamen accurate prius exscribendum ultimus possessor curaverat. Has duas membranas, ni fallor, matres agnoscunt, qvotqvot Havniæ aut in Islandia hodie supersunt *Eddæ Snorrianae*, *invariatæ* scilicet, exemplaria. Ut antiqvior, ita longé correctior et præstantior est Codex Regius, et circa annum MCCCLX. ab harum rerum peritis exaratus creditur. Wormianus autem spuriis, qvæ a Snorrio non sunt, auctior atqve locupletior, orthographiam, lectionumqve pravitatem arguit longe seqviorem, et Codice Regio integro admodum seculo inferior existimatur.

In interpretandis edendisqve his *Höstlangæ* fragmentis uti mihi licuit exscripto Codicis Regii satis accurato; insuper copia mihi fuit exemplaris chartacei, in qvo Edda Wormiana, ex ipsa membrana ante incendium sibi fatale descripta, cum Membrana Regia anno hujus seculi LIIX. magno cum labore et cura Havniæ fuit collata, et lectionis varietate instructa.

Codicem Regium, nisi qvoties aut manifestis scriptionis sphalmatibus laborat, aut lacunis est interruptus, aut sensus deniqve difficultate nimis offendit, *Höstlangæ* fragmenta seqvuntur; ita tamen, ut Wormianus in consilium ubiqve sit adhibitus. Præter horum codicum exscripta, plures etiam chartæ fuerunt ad manum, et has inter Codicis Wormiani exscriptum, mihi ex Islandia dudum transmissum, cujus margini adscriptæ fuerunt lectiones variæ, maxima qvidem sui parte ex Codice Regio desumtæ, ineptientes multæ, verum etiam aliqvot, qvæ,

me judice, membranis chartisve debentur, vel ipso Codice Regio antiqvioribus, certe non inferioribus.

Notis, qvibus verba aut argumentum antiqvi hujus poëmatis explicatum ivimus, subjunctæ sunt *Lectiones Variæ*, qvæ, qvatenus Codici Regio, *C. R.* Wormiano, *C. W.* vel aliis debentur, *C. T.* vocabuntur. Harum nonnullas librariorum incuriam aut imperitiam fudisse etsi non diffitear, intercurrent tamen aliæ, qvas ad veritatem sensus eruendum atqve investigandum non levis esse momenti rerum peritus lector æstimabit.

Havniæ, idib. Octobr. MDCCXCIX.

ANTIQVITATUM BOREALIUM

OBSERVATIONES MISCELLANEÆ.

SPECIMEN SEXTUM.

ETHNICI IN LAUDEM THORI PÆANIS,

VULGO Høstlang DICTI,

FRAGMENTA DUO,

CUM

EXPLANATIONE MYTHICO-PHILOLOGICA.

VR

HAVSTLAVNG

ÞIÒDOLFS HINS HVÌNVERSKA.

VM

HRVNGNIR OC ÞÒR.

Str. I.

Èdr ofser er iötna
òtti let ofsòttan
hellis bavrva hyriar
havg griòtùna bavgi.
òk at ìsarnleiki
iardar svnr en dvndi
mòdr svall meila blòda
màna vegr vnd hànvm.

HÖSTLANGA,

THIODOLFI HVINENSIS POËMA.

FRAGMENTUM I.

DE

Conflictu Thori Hrungneriano.

I.

Redigo: Edr (*pro* enn) ofser, er òtti iötna let ofsòttan griòtùna havg hyriar bavgi hellis bavrva. Mòdr svall meila blòda; iardar svnr òk at ìsarnleiki, en màna vegr dvndi vnd hànvm.

Interpretor: Etiamnum reî (gestæ) monumenta visuntur, cum gigantum terror (*Thorus*) igneo saxicolarum hoste (*Miölnero s. fulmine*) Griotunagardum impetivit. Tellure natus (*Thorus rheda*) vectus est ad telorum colludium (*pugnam*); animus æstuavit Meilii fratri (*Thoro*), sed lunæ via (*coelum s. æther*) sub illo intonuit.

II.

Knàttv avll en vllar
endilàg fyri màgi
grvnd var grapi hrvndin
ginnùnga ve brinna.
Þà er hofregin hafrir
hògreidar framdrògv
sedr geck svavlnis eckia
svndr at hrvngnis fvndi.

III.

Þyrmdit baldrs ofbarmi
berg sòlgnvm þar dòlgi
hristvz biavrg oc brvstv
brann vpphimin manna.
Miök frà ec mòti hravckva
myrk hreins baka reinar
þà er vìgligan vavgna
vett sinn bana þetti.

2.

Red. Avll ginnùnga ve knàttv brinna, en endilàg grvnd var grapi hrvndin fyri màgi Ullar, þà er hògreidar hafrir framdrògv hofregin at fvndi Hrvngnis, geck Svavlnis eckia sedr (pr. senn) svndr.

Interpr. Omnia domicilia chasmatis superi (*inania regionis aëreæ*) ardebant, sed usqveqvaqve humilis terra tempestate percussa est ab Ulleri vitrico (*Thoro*). Cum templorum dominum (*Thorum*) rhedæ commodæ capri ad conventum Hrungneri protraxerunt; insimul Odini uxor (*terra*) disrupta est.

3.

Red. Baldrs ofbarmi þyrmdit þar sòlgnvm bergdòlgi manna; biavrg hristvz oc brvstv; vpphimin brann. Ec frà hreins reinar baka myrkvavgna vett miök mòti hravckva, þà er þetti sinn vìgligan bana.

Interpr. Balderi frater (*Thorus*) ibi non pepercit tumido et hominibus infesto monticolæ (*Hrungnero*); rupes concussæ dissiluerunt; æthra superior (*fulguribus*) coruscabat. Audivi lucifugarum montis balenarum (*trollorum*) faunum (*Hrungnerum*) fortiter obversum, cum suum percussorem (*Thorum*) cædi paratum agnosceret.

IV.

Brått flò þiarga gæti
bavnd ollv þvì randa
ìmvn favlr vnd iliar
ìſs vildv sva dìsir.
Vardat havggs frà havrdvm
hravndrengr þadan lengi
triònvtravllz ofrvna
tìdr fiöllama at bìda.

V.

Fiörspillir let fàlla
fiàlfrs òlàgra giàlfra
bavlverdùngar belia
bòlm à randar hòlmi.
Þar hne grvndar gilia
gràmr fyri skavrpvm hamri
en bergdana bagdi
briòtr iormvnþriòti.

4.

Red. Favlr imvnranda ìfs flò bràtt vnd iliar biarga gæti; bavnd ollv þvì; sva vildv dìsir. Vardat hravndrengr, tìdr fiöllama, lengi þadan at bìda havggs frà havrdvm triònvtravllz ofrvna.

Interpr. Grisea et bellica clypei glacies (*clypeus ex lapide griseo factus*) mox subjecta est plantis rupium coloni (*Hrungneri*); a diis id profectum; sic parcæ voluere. Nec exinde propriæ perniciei avidus saxicola ictum ab aspero acuti mallei sodali (*Thoro*) diu exspectare habuit necesse.

5.

Red. Fiörspillir belia let falla à randar hòlmi ólagra giàlfra fiàlfrs bavlverdùngar bòlm. Gramr grvndar gilia hne þar fyri skavrpvm hamri; en briòtr bergdana bagdi iormvnþriòti.

Interp. Belii (*gigantis*) occisor (*Thorus*) dejecit in clypei arena pugnantem nocivi celsarum et ventisonantium rupium satellitii ursum (*Hrungnerum*). Antricolarum princeps (*Hrungnerus*) acuto malleo ictus occubuit; sed montanorum gigantum comminutor (*Thorus*) contra stetit terreno nebuloni (*Hrungnero*).

VI.

Oc hardbortin heriv
heimþìngvdar vìngnis
hvein ì hiarna mæni
hein at grvndar sveini.
þar sva edr ì òdins
òlavſs bvrar havsi
stàla vikr ofstockinn
stòd eindrida blòdi.

VII.

Àdr oc hneig i hlìdvm
hàrs avlgefnvm sàra
reidityſs it rauda
ryds heyli bavlgæli
görta lìt ec à geitis
gardi þar offardir
bavg þà er bif vm fàgda
bif kleif at þòr leifi.

6.

Red. Oc hardbrotin hein vìngnis heriv heimþìngvdar hvein at grvndar sveini ì hiarna mæni. Þ ır sva vikr stàla ofstockinn blòdi eindrida stòd, edr (pr. enn) òlavſs, ì hausi òdins bvrar.

Interpr. Et duriter fracta cos giganteæ foeminæ domi confabulatoris (*Hrungneri, gigantidis mariti,*) stridens allapsa est terræ filio (*Thoro*) ad culmen cerebri (*cranium*); pumex chalybis (*cos*) stetit sparsa Eindridii (*Thori*) cruore, adhuc immota, in capite filii Odini (*Thori*).

7.

Red. Oc àdr hneig avlgefnvm ì hàrs hlìdvm it ravda heylisàra reidityſs; görla lìt ec þar à gardi geitis bavlgæli; þà er vmfagda bifleifi bifkleif ryds offardir at þòr (pr. þòrs) bavg (p. bavga).

Interpr. Et olim coram conviviorum largitoribus (*divis*) vulneris in cava penetrantis rubor (*sangvis*) demanavit per capillorum clivos rhedæ vectoris dei (*Thori*). Clare mihi repræsento ibi in arena clade gigantis lætantem (*Thorum*), cum äeris splendidum fulgur, per auras contra Thori hostem (*Hrungnerum*) emicans, rubiginis averruncam (*cotem*) discuneavit.

Ad Stropham I. *Edr* pro *enn*, dan. endnu, adhuc, auctori nostro peculiare; qvemadmodum *brudr*, pro *brunnr*, dan. Brynd, fons; *mudr*, angl. *muth*, pro *munnr*, dan. Mund, os. *Edr ser*, hodieqve videtur, subintellige, *þess merki;* phrasis est hebraica, in Codice sacro Vet. Testam. crebro obvia; cos scilicet adhuc fixa in capite Thori, conflictus Hrungneriani testis adhuc extat. *Griðtuna baug*, pro *Griðtuna gard*, hic poëta posuit, qvia *haugr*, cumulus, dan. Høy, et *gardr*, sepes, maceries, sæpe sunt synonyma. *Hellis baurvar*, antri filii, i. e. gigantes antricolæ, per hebraismum; *baurva*, gen plur. a *baurr* s. *burr*, filius. Odini medii patrem *Börr* prisci boreales vocarunt; qvo utrum ad *Ninum* Beli filium respexerint, non dixerim. Illud utiqve constat, amborum nomina in sua utrumqve lingva filium significare. *Bavgr* hic dupliciter explicari potest, ita qvidem, ut Miölnerum, Thori malleum, utrinqve bene exprimat. 2) *Baugr* pro *bægir*, qvemadmodum *gautr* pro *gætir* in Thorsdrapa Eilifi, ver-

bale est, ab *ec bagi*, reluctor, resisto; cujus imperfectum, *ec bagdi*, apud auctorem nostrum stropha Vta visitur. Hoc sensu *baugr* est hostis, adversarius, antagonista, Miölnerus scilicet gigantum protritor. 2) *Bavgr*, orbis, circulus, annulus, poetice clypeus; vox gallica *bague*, annulus, hinc profecta. Verum *baugr* hic pro synonymo τοῦ *hringr* positum; qvod ultimum qvoniam in nomenclaturis eddicis gladii nomen est, *hellis bavrva bavgr* est gladius giganteus, nempe Miölnerus, qvo vice gladii ad gigantes jugulandos Thorus uti svevit. Eadem ratione Virgilius fulmina vocat *tela Typhoaea*, qvibus nempe Typhæum gigantem Jupiter prostravit. *Hyrr*, gen. hyriar, ignis. Poeta Miölnerum vocat *igneum gigantum hostem* aut *telum;* qvo palam fatetur, mythicum Thori malleum, Miölnerum, nihil aliud fuisse, qvam ictum fulmineum, qvo in gigantes sævire græci romaniqve Jovem, haud secus ac boreales Thorum olim crediderunt. Hæc idcirco moneo, qvia legisse me recordor, virum cætera doctum du-

bitare vel negare, Thorum pro tonitrus numine olim a borealibus cultum fuisse. Verum hanc opinionem vel suspicionem qvid qvæso aliud, qvam ambigendi foecunda mater ignorantia peperit? De hac etenim re vel sola Thiodolfi *Höstlanga* omne legentibus et intelligentibus dubium eximit. *Jardar svnr*, terræ filius, est Thorus. Terra sub nominibus, *Fiörgyna*, *Kiölluna* et *Hloduna* (*Lathona*) celebris, Odino, solis deo, Thorum, roboris et fulminis numen peperisse prisca borealium mythologia docet; qvo innuerunt, qvicqvid roboris et virium animantibus aut hominibus inest, id terræ foecunditati, per solis calorem animatæ, deberi. Qvandoqvidem etiam ex terrenis vaporibus, a calore solis in sublime tractis, fulmina et tonitrua progigni animadverterunt, Odinum, i. e. solem, et terram, Thoro, tonitrus deo, parentes dedere. Hinc unoculum Odinum finxerunt, utpote solis, qvi unicus mundi oculus, numen et symbolum. *òk*. imperf. verbi *ec ek*; dan. jeg ager, curru vehor. *Isarn*, ferrum, metonymice,

qvodlibet telum; telorum ludus, *pugna* sev *conflictus* poëtis appellatur. *Meilius* inter Odini filios in Eddis numeratur; ejus igitur saltem ex patre *blòdi*, frater s. proxime cognatus erat Thorus, Odini et ipse filius. Cæterum *blòdi* ex hemistichio carminis *Höstlangae*, qvod in coeli appellationibus eddicis citatur, pro *bròdr*, qvod contextus habuit, hic reposui, ad evitandam ingratam cum voce *mòdr* homophoniam. *Mòdr*, animus. ira, dan. Mod, gr. μυθος. *Ec svell*, ferveo, imperf. *svall; mòdr svall hanvm*, ira ferbuit illi. *Dundi*, imperf. verbi *ec dyn*, tono. *Màna vegr*, iter s. via lunæ est *coelum*, hic pro äere sumtum. Hæc poëtæ verba ostendunt, credidisse veteres, Thorum fulgurantem per superiora äeris vectari, indeqve fulmina deorsus in gigantes jaculari.

Ad Str. II. *Endilàgr*, per totum humilis, eodem modo formatum, qvo usitatius *endilàngr*, per totum longus s. porrectus. *Ginnùnga ve*, regiones late patentis coeli. Verum eandem notionem chaotis

antemundani sibi formasse priscos boreales, ac græcos, vox ipsa *ginnùnga* gap., qvæ chaos sev chasma hiantissimum notat, et Mosaico תוהו ובוהו apprime respondet, ostendit memorabilis carminis *Voluspàae* locus:

Ár var alda	o:	*Mane erat seculorum,*
þat ecki var		*Cum nihil existeret;*
varat sandr ne sær		*Nec litus erat, nec mare,*
ne svalar vnnir.		*Nec gelidæ undæ.*
iörd fannz æfa		*Terra nullibi inveniebatur,*
ne vpphimin		*Nec æthra superior;*
gap var ginnvnga		*Hiatus erat patentissimus,*
en gras ecki.		*Nec uspiam gramina.*

Addit collector fabularum: "*Multis ante terram conditam seculis erat Nifleheimus* (*mundus nebulosus*), *in cujus medio fons fuit, unde multi amnes scaturiebant.*" Dixeris Eddam, in v. 2. Cap. 1. Geneseos non illepide commentari; cum qvibus Hesiodæa et Ovidiana chaotis descriptio conferri meretir. Verum profundæ satis Theogoniæ et Cosmogoniæ Eddicæ voragini, qvæ confusa antiqvissimarum de rerum origine traditionum et opinionum est colluvies, longe ante Odinum Upsaliensem, cum primis horum lo-

corum incolis invecta, hic ulterius immergi nolumus. Author certe *Höstlangae* per *ginnùnga ve*, *vasta* coeli *inania* intelligit. *Ve* locus est sacer; hinc *ginnùnga ve* est domus omnipatentis æthræ, qvam totam *brinna*, per antithesin pro *brenna*, *ardere*, seu, ut loqvitur Maro, *crebris ignibus micare*, poeta dicit; *Ullr*, gen. *Ullar*, unus erat Deorum Odinianorum, qvi *Asir*, *Asi* vulgo dicuntur. Hic Ullerus filius erat *Sifae*, uxoris Thori, sed non ex patre Thoro; fuit igitur Thori privignus. Hinc Thorus ejus *màgr*, *affinis*, nempe vitricus, appellatur. *Màgr*, dan. *Maage*, adhuc superest in gnoma, apud *P. Syv. du skalt ei have tvende Maage til een Datter*; *unius filiae duos maritos (generos) non habeto.* Voces *mavgr*, *filius*, et *màgr affinis*, forma et significatione a se invicem probe distinqvendas, male confundit *Ragnarsqvidae* interpres, in Cantilenis Heroicis, vulgo Danske Kiæmpeviser, 4, P. V. Cant. 26. v. *Grap* tempestas; *ec hrind*, imperf. *hratt*, *impello*, *percutio*: hinc *grapi hrundin*, *tempestate percussa.* Rheda

Thori tonantis hic *hògreid*, *vehiculum commodum* dicitur, eodem fere sensu, qvo Virgilius Neptuno dedit *currum secundum*. Simili etiam ratione veteres boreales eqvum, *fararskiòti*, *itineris celeratorem*, dixerunt. *Hofregin*, vox composita ab *hof*, *fanum*, *templum*, et *regin*, *dominus*, *princeps*, item *numen*. Secundum mythologiam borealem rheda Thori fulminatrix a duobus capris, qvi hic *hafrir*, obsolete pro *hafrar*, vocantur, junctis protrahitur. *Sedr* pro *senn*, *simul*. *Svavlnir*, unum ex Odini nominibus; ejus *eckia* dan. Enke, *vidua*, hic *uxor*, est *terra*. *Fundr*, *conventus*, item *pugna*, *conflictus*.

Ad Str. III. *Barmi*, et poëtice *ofbarmi*, *frater*, *cognatus*. Balderus et Thorus ambo Odini erant filii; unde Thorus Balderi hic frater dicitur. Verbum *ec þyrmi*, imperf. *þyrmdi*, *parco*; et cum suffixo *t*. negante *þyrmdit*, *non pepercit*. *Sòlginn*, a verbo *ec svelg*, *haurio*, eum significat, qvi multum bibit, vel qvi bibendi est avidus; hinc *sòlginn*, *tumidus*, item *avidus*. *Dòlgr*,

hostis, nescio qvid agnationis cum hebr. גּוֹר, *insectator*, habere videtur. *Bergdòlgr manna*, *montanus hominum hostis* pöetæ dicitur Hrungnerus, utpote qvi vere *bergrisi*, gigas montanus fuerit. *Hreinn*, dan. Reen, Reensdyr, *machlis*, *rangifer*, *rheno*. *Rein*, unde dan. Agerreen, *area*, s. sulcus agros disterminans; rhenonum areæ s. viæ sunt *tesqva*, *solitudines*; solitudinum dorsa s. juga (*bak*) sunt *montes*; hinc mons glacie seu nive tectus, *kaldbakr*, in Gretteri Historia vocatur, ubi Anundus Lignipes cecinit, vid. Grett. S. c. x.

Hef ec lavnd oc fold frænda	i. e. *Terras solumqve natale profugus*
flÿit, en hitt er nyiast.	*reliqvi; id vero nuperrimum, qvod sint*
kravpp ero kavp er ec hrepti	*mercimonia male commoda, cum (montem)*
kaldbak en let akra.*	*dorso gelidum nactus sim, agris amissis.*

Vavgn, gen. pl. *vagna*, *ceti. balænae*; montium balænæ sunt *gigantes*; *myrkvavgn*, *gigantes lucifugae* sive *noctivagi*. *Vaettr* et *vettr*, *genius*, *dæmon*; inde dan. Vættelys,

ignis fatuus. Geniorum duo genera agnoverunt prisci boreales, bonos nimirum et malos; illos *biargvættir*, hos *meinvættir* appellare moris erat. Hic pöeta Hrungnerum gigantum noctivagorum *biargvætt*, *auxiliantem faunum* nuncupat; *at hravckva mòti*, *contra luctari*, *obniti*. *Ec frà*, *fando audivi*; germ. *fragen*, *sciscitari*. *Bani*, substantiv. *occisor*, item *mors*. *Vìg*, *cædes*, a verbo, *at vega*, *tollere*, *occidere*; hinc *vìgligr*, *ad cædem paratus*, cui respondet dan. drabelig. *Þetti* pro *þekti*, imperf. verbi *ec þekki*, *agnosco*; qvemadmodum *þòtti* pro *þòkti*, dan. tyekedes, *videbatur*; *sòtti* pro *sòkti*, dan. søgte, *petivit*, *aggressus est*. Ultimum versum qvidam legunt: *vatt sinn bana þatti*, qvod eodem recidit; nam *vatt* pro *vett*, et *þatti* pro *þetti*, atqve hoc iterum pro *þekti*, positum est. Qvodsi vero cum aliis, tanta enim est lectionis varietas, legere malis: *varr sinn bana þarri*, novus emergit sensus: *varr* s. *verr* est *vir*, item *propugnator*; *þarri* vero videtur esse imperfectum obsoletum verbi, *ec þori*, *au-*

deo, pro qvo nunc usitatius *þordi*, dan. torde, hoc scilicet sensu: *frà ec varr hreins reinar baka myrkvavgna miök mòti hravckva, þà er sinn vìgligan bana þarri*; i. e. *tradunt gigantum lucifugarum propugnatorem* (Hrungnerum) *valde obluctatum, cum percussorem, vitæ suæ imminentem, audax exciperet.* Vel *þarri* est imperf. verbi antiqvi, *ec þveri, adversor, reluctor*, ab adjectivo *þverr*, dan. tvær, *contumax, rebellis*, in hunc sensum: *cum suum percussorem* etc. *obluctans exciperet.* Verum prima lectio, ut reliqvis simplicior, præferenda videtur.

Ad Str. IV. *Imvn* et *òmvn*, poët. *prælium*; *ravnd, clypeus*, vel *orbis clypei*; *randa ìſs, clypei glacies*, etiam est *clypeus*, secundum Eddas; favlr, *pallidus*. Hrungneri clypeus poëtæ dicitur *faulr ìmvn randa ìſs, cineracea clypei militaris glacies*, qvia clypeus ille ex lapide griseo, vulgo Graasteen, constabat. vid. Fab. *Bràtt*, adv. *cito*; *flò* imperf. verbi *ec flyg, volo*; *il*, plur. *iliar, solea, planta pedis.* Clypeum Hrungnerus svasu Thiàlfii pedibus subjecit:

conf. Fab. Hrungnerus ipse *biarga gætir*, *saxicola*, et mox *hraundrengr*, *vir saxeus*, appellatur, utpote cujus et caput et cor saxeum fuit. vid. Fab. Dii Odiniani s. *Asi* communi nomine *bavnd* a poëtis vocantur. *Dìsir* etiam commune deabus nomen, qvod speciatim furiis parcisqve borealibus, qvæ *valkyrior* et *nornir* dicuntur, tribui solet; illæ enim conflictibus et præliis interesse, eorumqve exitum moderari olim credebantur. *Ecveld*, *imperf. olli*, dan. volder, *auctor* s. *causa sum*. Parcarum igitur parum amico instinctu clypeum pedibus, ut vult poëta, Hrungnerus subjecit, qvo scilicet facilius ictu Miölneri periret. *Tìdr*, adj. *freqvens*, poëtice, *avidus*, *cupidus*; *fiöllami*, *multimoda contusio*; caput enim Hrungneri ictu Miölneri minutim contusum est. vid. Fab. Fieri tamen potest, ut *fiöllami* hic pro *fiörlami*, *exitium*, *nex*, per metaplasmum poëta dixerit; *tìdr fiörlama*, *sui exitii cupidus*, properæ qvippe morti destinatus Hrungnerus dicitur; cum Thoro enim congressurus ad suam ipse mortem

properabat. *Triðnvtravll*, *rostratus gigas*, est ipse Thori malleus, Miölnir dictus; priscis enim poëtis solenne, secures, uti et malleos bellicos, Striðshamre, gigantum nominibus insignire. Sic Gretterus athleta securim, qva Skeggiùm qvendam occiderat, a malleo securis *hamartravll* vocavit. Cæterum ipsa hæc denominatio, *triðnvtravll*, simul ostendit, qvam formam, et bellici borealium mallei olim habuerint, et Miölnero Thori tribuerint veteres; ab una nimirum parte malleum, sive incudem, qvo icta comminuebantur, referebat; ab altera vero rostri instar acuminatus et coniformis, qva objecta perterebrabat. Id genus telum, galeis loricisqve pertundendis idoneum, *bryntravll* appellarunt, in historiis crebro obvium. *Runi*, et poët. *ofruni*, *confabulator*, *familiaris*, *socius*. Lepide poëta Thorum vocat Miölneri sodalem, qvippe qvò contra gigantes familiariter utebatur; haud secus ac *crateram* Horatius appellat *Veneris sodalem*, memor veteris: sine Cerere et Baccho friget Venus.

Ad Str. V. *Fiörspillir*, *vitæ perditor*, *occisor*. *Beli*, nom. propr. viri, ab hebr. בעל. *deus*, *dominus*, *maritus*, ut videtur, formatum. Inter gigantum appellationes eddicas non reperitur; gigantem tamen eo nomine dictum fuisse exinde concludi potest, qvod Freyrus *belia dòlgr*, *Belii hostis*, in Edda Snorriana dicatur; hostes autem deorum gigantes vulgo audiunt. Freyri hic appellationem in Thorum poëta transtulit, adjectis attributis Thoro propriis. *Hòlmr*, *insula minor*, item *arena* seu *locus certaminis singularis*; unde *hòlmgànga*, *conflictus singularis*. Poëta hic locum pugnæ *randar hòlm* appellat, eoqvod Hrungnerus clypeo insistens conflixerit, et a Thoro sit prostratus. *òlàgr*, dan. ikke lav, *non humilis*, *altus*. *Fiàlfr*, primitus *fiallbùr*, *sedes montana*, dictum fuisse videtur; inde poëtæ *b.* in *f.* mutato, novam vocem, *fiàlfr*, *montana loca*, formarunt; qvæ vox in *Thorsdrápa* etiam occurrit, et exinde montanos gigantes, *fylvingar*, Eilifus nuncupat. *Giàlfr* pöetis *mare* vocatur, a verbo, *at gialla*,

resonare. Ob paritatem rationis montes ventis resonantes *giàlfra fiàlfr* nuncupantur. Olim hodieqve dici solet: *vindr þytr ì biörgvm*, *dan.* Winden tuder i Biergene, *ventis rupes resonant.* *Verdùng*, *sattellitium; giàlfra fiàlfrs verdùng*, sunt gigantes saxicolæ, qvi ut melius noscantur, *bavlverdùng* dicuntur, a *bavl*, *noxa*; qvippe qvi, ut deorum atqve hominum hostes, vulgo nocere student. *Bòlmr*; hanc vocem diu et frustra qvæsivi, invenisse mihi tamen videor, unde sit profecta. *Blòmr* in Eddis est *ursus*; pro *blòm* poëta posuit *bòlm*, qvo voci *hòlmi* consonaret; qvæ licentia poëtica vulgo Metathesis, auctori vero Skaldæ Metaplasmus dicitur. Gigas monticola hic ideo *ursus* vocatur, qvod ursi alias per aliqvot menses hibernos in montium cavernis impasti recubare soleant, qvi si excitentur, in homines et pecora maxime sævire dicuntur; ejusmodi ursus *hìdbiörn* olim dictus. Insuper Thiodolfus in ea parte carminis *Höstlangæ*, qvæ de Idunæ raptu agit, Thiassium gigantem *biörn*, *ursum* diserte nominat. *Grvndar gil*,

hiatus sive *fissùra terræ*. *Gramr*, *rex*, *princeps*; hinc *grvndar-gilia gramr*, *terræ deruptæ princeps*, a poëta compellatur ipse Hrungnerus, utpote gigas antricola. *Hne*, imperf. verbi *ec hnìg*, dan. neyer, *succumbo*, *me submitto*; *skavrpvm*, dat. pl. adj. *skarpr*, dan. skarp, *acutus*, qvod acuminatam Miölneri figuram rursus innuit. *Bĕrgdanir*, vox in eddicis carminibus et aliis freqvens, *gigantes* significat; cujus appellationis hæc est ratio: *danir*, pro *iòtar*, poëtæ posuere, et qvidem recte; lòti enim sive Cimbri revera sunt Dani. *Iòtar* vero, *iötnar* et *risar* sunt appellativa gigantum nomina; unde *bergdanir* idem qvod *bergrisar*, *gigantes monticolæ*. Thorsdrapa Eilifi gigantes vocat *flòdrifs danir*, qvia scopulos maritimos, non secus ac Cyclopes Siculi, inhabitasse traduntur. In Völusteini carmine, qvod in Edda Snorriana citatur, *myrkdanir*, qvemadmodum supra Str. III. *hreins reinar baka myrkvavgn*, gigantes, qvippe fauni lucifugæ, nominantur. Gigantum *briòtr*, *fractor*, *percussor*, est ipse Thorus. *Bagdi*, imperf. verbi, *ec*

bagi, *impedio*, *renitor*, *oppugno*. *Iormun*, in compositione, est *terra*; *þriòtr*, *contumax nebulo*, dan. Trodſer; nomen istud, *iòrmùnrþiòtr*, contemtus ergo Hrungnero indidit Thiodolfus, utpote giganti, specus montanæ incolæ, qvasi Troglodytam montanum diceret.

Ad Str. VI. Cotem Hrungneri poëta dicit *hardbrotin*, *duriter fractam*, qvippe qvæ a gigante excussa cum Miölnero volucris occurreret, dissiluit. *Heria*, alias *hæra*, gigantidis appellatio poëtica, qvæ vetulam s. *canam* significat; *at þìnga*, *colloqvi*, verbum in carminibus veterum, præsertim eddicis, obvium. *Vìngnir*, gigantis nomen; hinc *vìngnis heriv heimþingvdr*, *gigantidis domesticæ collocutor*, i. e. socius s. maritus auctori dicitur ipse Hrungnerus. *Hvein*, imperf. verbi, *ec hvìn*, dan. viner, *cum stridore feror*. *Sveinn*, dan. Svend, *puer*; hic *filius*, qvemadmodum græc. παις, *grvndar sveinn*, ipse Thorus, utpote terræ filius. *Mænir*, dan. Myning, *dorsum*, seu *suprema pars*

tecti, ab eminendo sic dicta; *hiarna mænir*, *tectum s. culmen cerebri*, est *cranium* s. vertex capitis. Cotem porro auctor vocat *vikr stàla*, *pumicem chalybum*, qvos qvippo polit et exacuit. *Vikr*, *pumex*, dan. Bimsteen; qvemadmodum *gemma*, *gimsteinn*, Islandis vocatur. *Eindridi*, Thori nomen eddicum, eum notat, qvi xylosoleis labitur, ab *avndr*, *xylosolea*, et *ridi*, *qvi vehitur*. *Edr*, archaice et poëtice pro *enn*, vid Str. I., qvemadmodum *sedr* pro *senn*, Str. II. Huc etiam respexit concinnator fabulæ de Gigantomachia Thori Hrungneriana, cujus de cote hæc sunt verba: *oc stendr enn i havfdi* þòr, *et adhuc stat in capite Thori*. Voculam igitur *edr*, ex ingenio auctoris, per *adhuc* reddidimus; etsi negare nolimus, *edr* hic pro *vedr*, a verbo *ec ed*, pro *ved*, *vado*, sumi potuisse, hoc scilicet verborum ordine et sensu: *þar sva òlavfs edr i havsi òdins bvrar. vikr stàla stòd ofstockinn blodi eindrida*. i. e. *Ibi deinceps immota pervadit* (*penetrat*) *caput Odinidæ*; *pumex* (*politrix*) *chalybum stetit perspersa sangvine Eindri-*

dii (*Thori*). Non tamen diffiteor priorem sensum mihi magis probari.

Ad Str. VII. *Avlgefnar*, *potus convivalis præbitores*, dii sunt Odiniani, qvi eodem, prorsus sensu *iòlnar*, *festi convivatores* in Eddis vocantur. *Hàrs hlìdar*, *clivi crinium*, sunt *tempora capitis*. *Hneig*, idem qvod *hne* Str. V. imperf. verbi *ec hnìg*, *defluo*, *delabor*; *ravdr*, dan. rød, adj. *ruber*; hic nevtrum subtantive adhibetur; *it ravda*, det røde, subintellig. *blòd*, *sangvis*. *Heylisàr*, *vulnus in cava corporis penetrans*, qvod in legibus antiqvis *holundarsàr* vocatur, ab *holr*, dan. huul, gr. κοιλος, *cavus*, et *sàr vulnus*; sed si aliam lectionem secutus *heili*, pro *heyli*, reposueris, *heilisàr* erit *vulnus cerebri*, i. e. in cerebrum impactum; cranium igitur Thori pertudit cos Hrungneriana, teste Thiodolfo. *Tyrr*, unus deorum Odinianorum, a qvo tertius hebdomadæ dies, Tirsdag, est denominatus. Hic pro more poëtarum Tyri nomen Thoro inditur, adjecto attributo Thori; nempe a rheda sua fulminatrice Thorus *reidityrr* vo-

catur; qvemadmodum Plutonem *Jovem stygium*, Proserpinam *Junonem infernam* Virgilius appellat. *Gardr*, *agger*, *maceries*, item *domicilium*; hic pro *griòtùna* s. *griòttuna gardr* adhibetur, qvi locus erat sive arena, ubi cum Hrungnero Thorus pugnavit. *Geitir*, eddica gigantis appellatis; *bavl*, *clades*, *noxa*, Str. V. *Gælir*, *qvi lætatur*; affine videtur dan. Kielenskab, *lascivia*, *indulgentia*, at kiele for een, *permulcere aliqvem*; hic Thorus *geitis bavlgælir*, *lætus clade gigantis*, nempe Hrùngneri, dicitur. *Fardir*, poët. *offardir*, *demtor*, *ablator*, a verbo *ec ferr*, *deleo*, *perdo*, vel a verbo *ec færi*, *aufero*; *ryd*, dan. Rust, *rubigo*; *ryds offardir*, *rubiginis abigea*, est cos Hrungneriana; *kleif*, imperf. verbi *ec klŷf*, dan. kløver, *findo*. *Bif*, *mare*, *salum*, ob perpetuam agitationem, a verbo, *at bifaz*, dan. at bæve, *pavere*, *tremere*, *fluctuari*. Etsi vocula *bif* inter poëticas maris appellationes in Eddis, qvod miror, non reperiatur, in veterum tamen poëtarum carminibus occurrit: *brandar bifroknir à*

skipi, i. e. *antennæ navis marinis fluctibus adspersæ*. Eandem ob rationem *aëra*, utpote semper fluctuantem et mobilem, *bif* Thiodolfus appellavit. *Fàgdr* pro *fàgadr*, contracte *fàdr*, *politus*; *splendens*, *coruscus*; unde dan. Sværdfæger, *politor énsium*. *Bavgi* et *bavgr*, *gigantis* appellatio eddica; verum *hostem*, *adversarium* etiam significat, vid. Str. I. Duas ultimas hujus strophæ et fragmenti voces Þòr *leifi*, in qvarum posteriore præcipua sensus, qvam non exiguam esse fateor, cubat obscuritas, conjunctim rudes librarii scripsere, et nomen viri proprium esse crediderunt, alias satis obvium, nempe Þ*orleifr*, qvod dan. *Thorlev*, angl. *Thurlow* etiamnunc dicitur. Enimvero nomen Þ*òr-leifr*, qvod *Thori amicum*, vel *a Thoro amatum* significat, a *leif*, angl. *love*, germ. Liebe, oriundum, qvemadmodum in nominibus *Godleifr*, *Theophilus*, angl. *Gulliwer*, germ. *Gottlieb*; *Fridleifr*, germ. *Friedlieb*, nec ipsi Thoro, nec ejus adversario Hrungnero convenit, nec in contextu verborum aut sententiæ sic qvadrat, ut ullum sanum

pariat sensum. Alia igitur vocis *leifi* notio est dispicienda. Nimirum *leifi* hic idem est, ac *leiptr* s. *leiftr*, *fulgur*, qvod alias *lopteldr*, et *elding* dicitur; unde Lokii, utpote ignis dei, nomen *Loptr*, s. *Loftr*, arcessendum videtur. Hunc vocis *leifi* s. *leivi* significatum forte deprehendi in antiqvissimo Eddæ Sæmundinæ carmine *Völvspà*, qvem locum, utpote huc facientem, heic afferre non abs re erit:

Surtr ferr sunnan	i. e. *Surtus ab austro tendit*
med sviga leivi.	*Cum vibratili fulgure*;
skìnn af sverdi	*Ex gladio cædium dei*
sòl valtìva.	*Sol respendet.*

In hæc carminis verba sic commentatur mythi concinnator Snorrius: "*Surtr rìdr fyrst, oc fyrir hönum oc eptir bædi eldr brennandi. Sverd hannz er gott miöc; af þvi skìnn biartara en af sòlo.* i. e. *Agmen eqves ducit Surtus, qvem et antecedit, et subseqvitur ignis ardens. Eximius illi gladius, vel ipso sole coruscantior.*" *Bifleifi* igitur poëtæ nostri qvin idem sibi velit, ac *sviga leivi* carminis Völospà, locus allatus dubitare non permittit, cum utrumqve *tonitrus*

fulgùr significet, cujus ictu fulmineo Hrungnerum Thorus interfecit. Hoc autem *fulgur vibratile*, gigantibus exitiale, *malleus Thori Miölnerus* mythice vocatur. Id qvoqve observari dignum, cum cotem contra jaculatus Hrungnerus tradatur, qvod ipsum qvoqve fulminasse crediderint boreales, pariter ac Thorum; sed brutum hoc ejus fulmen successu caruit, victoriaqve penes Thorum fuit, maxime ob versutiam Thialfii et numinum, qvæ clypei tutelam Hrungnero ademit. Cos Hrungneriana, auras fulminis instar penetrans, simul respicere videtur ad superstitiosam veterum opinionem, qvæ apud vulgus rusticum nondum penitus exsolevit, et qva fulmine lapides acuti creari traduntur, qvos latini *brontias* et *ceraunias*, nostrates Tordensteene, Tordenkiler, appellare solent. Duo ultimi strophæ VII. versus in carmine Höstlanga sunt *intercalares*, dan. Omkvæd, qvibus author membra poëmatis, qvibus singula Thori facinora celebravit, repetitis interstinxit, sensu pro circumstantiis nonnihil variato, ita tamen, ut eadem fere verba recurrant.

APTR VR

HAVSTLAVNG.

VM

HVARF IDVNNAR OC DRÀP

ÞIASSA IÖTVNS.

Str. I.

Hve skal gialla giavld vm
gvnn veggiar brù leggia
ravms þà er recka sæmi
radd sveif at þòr leifi.
Tìframra sê ec tìva
trigglavst offar þriggia
à hreingàrv hlìri
hildar væſs oc þiassa.

HÖSTLANGA,

FRAGMENTUM II.

DE

Raptu Idunae, et caede Thiassii gigantis.

I.

Redigo: Hve skal vmleggia giavld, þà er gvnnleifi þòr (*pro* þòrs) sveif at radd-gialla veggiar brù sæmirecka ravms. Ec se trigglavst offar þriggia tìframra hìldar væſs tìva oc þiassa à hreingàrv hlìri.

Interpretor: Qvis vicem reponet (*vindictam expetet*), cum infestum Thori fulgur (*fulmen*) allapsùm est sonoræ vocis officinæ tabulato (cranio) gigantei famulitii longurionis (*Geìrrodi*)? Video male securum iter trium celebrium deorum Hildæ (*Bellonæ*) numinis (ɔ: *Odinianorum*) et Thiassii per loca maclibus calcata (*montes et tesqva*).

II.

Seggiondvm flò sagna
snòtar ylgr at mòti
ì gemlis ham gavmlvm
glamma ei fyri skavmmv.
Settiz avrn þar er æsir
àrgefnar mat bàrv
vara byrgi tyrr biarga
bleydi vandr at seydi.

III.

Tormidladr var tìvom
tàlhreinn medal beini.
hvat qvàdv hapta snytrir
hiàlmfaldin þvì valda.
Màlspakr of nam mæla
màrr valkastar bàrv.
varat hænis vinr hanvm
hollr af fornvm þolli.

2.

Red. Ylgr snòtar flò ei fyri skavmmv ì gavmlvm glamma ham gemlis at mòti seggiondvm sagna. Avrn settiz þar er àrgefnar æsir bàrv mat. vandr bleydityrr biarga byrgi (*pro* byrgis) vara at seydi.

Interpr. Prædo nymphæ (*Idunae Thiassius*) stridulo et vetere alarum aqvilinarum remigio vectus iis, qvi turmas mortales regunt (*diis*), jam dudum obviam volitavit. Adsedit aqvila in loco, ubi annonæ largitores divi cibum præparabant. Malus et ignavus montanæ specus incola (*Thiassius*) coctionem non instruxerat.

3.

Red. Beini tormidladr var medal tàlhreinn tìvom; hapta snytrir hiàlmfaldin qvàdv hvat valda þvì. Màlspakr màrr valkastar bàrv nam ofmæla of fornvm þolli; hænis vinr varat hollr hanvm.

Interpr. Victus divis expeditu difficilis non adeo carebat dolis. Numina eximia sciscitabantur, qvid rei causæ subesset. De annosa qvercu loqvendi peritus fari coepit larus fluoris sangvineæ stragis (*aqvila*, nempe *Thiassius larvatus*), cui Hæneri sodalis (*Lockius*) non bene favebat.

IV.

Fiallgyldir bad fyllar
födvr meila ser deila
hlvt af helgv skvtli
hrafna sàr vin blasa.
Ving rögnir let vagna
vìgfrekr ofan sìgaz
þar er velsparir vorv
varnendor goda farnir.

V.

Fliòtt bad foldar drottin
farbavta mavg vara
þeckiligr med þegnvm
þrymseilar hval deila.
En af breido biòdi
bragd vìfs of þar lagdi
ùsviptandi àsa
vpp þiòr hlvti fiòra.

4.

Red. Fiallgyldir bad hrafna vin, födr meila, deila ser fyllar hlvt-af helgv blasa sàr skvtli. Vingvagna rögnir let vìgfrekr sìgaz ofan, þar er velsparir varnendor goda vorv farnir.

Interpr. Lupus montanus (*Thiassius versipellis*) rogabat corvorum patronum Meiliiqve patrem (*Odinum*), ut sibi de sacrorum ciniflonum (*deorum*, *igni adflantium*) cacabi paropside tantum impertiretur, qvanto ad satietatem opus esset. Gigantum princeps, ad tollendum acer, eo se demisit, ubi fraudis parci numinum tutores fuerunt.

5.

Red. Foldar drottin, þeckiligr med þegnvm, bad Farbavta vara mavg fliòtt deila þrymseilar hval (*pro* hvali). En ùbragdvìss sviptandi àsa þar oflagdi vpp af breido biòdi fiòra þiòr (*pro* þiòrs) hlvti.

Interpr. Terræ maritus (*Odinus*), cum sociis placidus, jussit Farbautii filium labeonem (*Lockium*) ilicet impertiri giganti Thrymhemico (*Thiassio*). Prædator autem deorum, ad neqvitiam promtus, ex dapis præbitore (*cacabo*) qvatuor ibi tauri partes sustulit.

VI.

Oc slìdrliga sìdan
svàngr var þat fyri lavngo
àt af eikiròto
òk biavrn fadir niavrnar.
àdr diùphvgadr dræpi
dòlg balladan vallar
hirdityrr medal herda
herfàngs ofan stavngv.

VII.

þà vard fastr vid fòstra
farmr sygyniar arma
sà er avll regin ægia
avndvrgvds ì bavndvm.
Loddì rà vid raman
reimod iötvnheima
en holls vinar hænis
hendor vid stàngar enda.

6.

Red. Oc svàngr biavrn, fadir nïavrnar, þat var fyri lavngv, òk sidan slidrliga àt af eikiròtv; àdr diùphvgadr hirdityrr vallar herfàngs dræpi ofan stavngv balladan dòlg medal herda.

Interpr. Et ursus famelicus, pater Niarunæ (*Thiassius Skadeæ*) deinceps, etsi jam dudum, voraciter epulatus est in arbore nodosa; donec divus, lebetis prædæ custos, animo profundus (*Lockius*) feroci inimico perticam inter humeros impingeret.

7.

Red. Þà vard farmr sigyniar arma, sà er avll regin ægia ì bavndvm, fastr vid fòstra avndvrgvds. Rà lòddi vid raman reimod iötvnheima, en hendor holls vinar hænis vid stàngar enda.

Interpr. Tum sarcina brachiorum Sigynæ (*Lockius, Sigynæ maritus*), qvem vinctum omnes divi territant, adhæsit nutritori (*patri*) xylosolearum deæ (*Skadeæ*). Pertica pependit adglutinata valido Iötunhemiæ fauno (*lemuri* Thiassio), verum alteri perticæ parti affixæ erant Hænero sincere faventis (*Lockii*) manus.

VIII.

Flò med frödgvm tìva
fàngsæll of veg làngan
sveita nagr sva at slitna
svndr ùlfs fadir myndi.
þà vard þòrs ofrvni
þùngr var loptr ofsprùnginn
màlvnavtr hvals màtti
melldings fridar bidia.

IX.

Ser bad sagna hræri
sorgeyra mey færa
þà es ellilìf æsa
àttrvnnr hymis kvnni.
Brvnnakrs ofkom beckiar
brìsings goda dìsi
gerdi þiòfr ì garda
griòt nìdodar sìdan.

8.

Red. Nagr sveita fàngsæll flò vm veg làngan med fròdgvm tìva, sva at ùlfs fadir mvndi slitna svndr; þà vard þòrs ofrvni ofsprùnginn, loptr var þùngr; màlvnavtr melldìngs hvals màtti bidia fridar.

Interpr. Sangvinis liguritor (*aqvila*), rapina dexter, per viam longam volitans sublimem vexit callidum deum (*Lockium*), adeo ut lupi (*Fenris*) pater (*Lockius*) jamjam distraheretur. Loptus, Thori sodalis, qvippe gravis, (fere) disruptus est. Tum giganteum cetum (*Thiassium*) alloqvi et veniam supplex precari cogebatur.

9.

Rèd. Åttrvnnr hymis bad hræri sagna færa ser sorgeyra mey, þà es (*pro* er) kvnni ellilìf æsa. Brìsìngs þiòfr ofkom sìdan goda dìsi, brvnnakrs beckiar gerdi, ì garda griòtnidodar.

Interpr. Hymeriana proles (*Thiassius*) jussit agminum ductorem (*Lockium*) sibi tradere nympham, doloribus mederi svetam. Brisingi (*monilis*) furator (*Lockius*) in causa fuit, cur numinum dea, Brunnakerinæ sedis ornatrix (*Iduna*) in rupium dominatoris (*Thiassii*) ædes deinceps perveniret.

X.

Vrdvt brattra borda
byggvendor at þat hryggvir
þà vaŕ id med iavtnvm
vdr nykomin svdan.
Hittvz allar àttir
Ingifreys à þingi.
vorv heldr oc hàrar
hamliòt regin gamlar.

XI.

Vnnz hrynsiàvar hræva
hvnd avlgefnar fvndv
leifi þir oc lævi
lvnd avlgefnar bvndv.
þù skalt vættr nema velvm
veidir mylinn sva leidar
mvn stòrandi mæra
mey aptr loki deyia.

10.

Réd. Byggvendor brattra borda vrdvt at þat hryggvir, þì idvdr (*pro* idunn) var nykomin svdan (*pro* svnnan) med iavtnvm. Allar àttir ìngifreys (yngifreys) hittvz à þingi hàrar oc gamlar; regin vorv heldr hamliòt.

Interpr. Ardua coenacula inhabitantes (*gigantes monticolæ*) non ideo tristes fiebant, qvod Iduna ab austro gigantum hospes nupera venisset. Universa Yngifreyri familia, (*dii omnes*), canis et senio confecta, conventum agitabat; numina cute (*rugosa*) nimis deformia fuerunt.

11.

Red. Vnnz avlgefnar fvndv hræva hrynsiàvar hvnd, (oc) avlgefnar bvndv leifiþir oc lævilvnd. Þù vættr loki skalt mylinn deyia, nema leidar mvn stòrandi (stærandi) sva aptr velvm veidir mæra mey.

Interpr. Donec potus convivalis datores (*dii*) invenerunt manantis cadaverum cruoris bibacem nebulonem (*accipitris forma uti svetum Lockium*), iidemqve giganteum vaferrimi animi mancipium (*Lockium*) vinxerunt. Tu neqvissime Locki ad necem usqve vapulabis, nisi, itineris discrimen adaugens, venatoriis artibus nympham venustam huc reducas.

XII.

Heyrdac sva þat sìdan
sveik opt àsa leikvm
hvg reynandi hœnis
havks flòg biàlfa avkinn.
Oc lòmhvgadr lagdi
leik blads regin fiadra
ern at avglis barni
arnsvg fadir niarnar.

XIII.

Ivkv skiòtt en skòkv
skàvpt ginnregin brinna
en son bidills svidnar
sveipr ì favr greipar.
þarz offell à fialla
finnstilia brù minni
bavg þà er bif vm fàgda
bif kleif at þòr leifi.

12.

Red. Heyrdac (*pro* hęyrda ec) svà, þat sìdan, opt sveik hvg reynandi hænis àsa leikvm, flòg avkinn havks biàlfa. Lòmhvgadr oc ern leikregin, fadir niarnar, lagdi fiadra blads arnsvg at avglis barni.

Interpr. Audivi ego, qvod deinceps Hænero familiaris (*Lockius, qvi*) deos ludibriis sæpe fefellit, accipitris exuviis instructus avolarit. Potens fascinator, Niarunæ (*Skadeæ*) pater (*Thiassius*), versutæ mentis et strenuus, alarum repandarum aqvilino lapsu persecutus est gigantis (*Farbautii*) filium (*Lockium*).

13.

Red. Ginnregin ivkv skiòtt brinna, en skòkv skavpt; en son greipar bidills svidnar, oc sveipr ì favr þarz offell; þà er bifleifi þòr (*pro* þòrs) at bavg (pro bavga) bifkleif minni (*pro* minnis) brù à fialla finnstilia.

Interpr. Numina incendium brevi excitarunt, et tela torserunt; sed filius proci Greipæ (*Thiassius gigas*) adustus, et a volatu dejectus, ibi cecidit; cum vibratile Thori fulgur, adversus gigantem (*hostem*) per auras coruscans, montano Finnorum dominatori (*Thiassio*) memoriæ pontem (*cranium*) diffidit.

Ad Stropham I. Qvatuor primos hujus strophæ versus, qvorum tertius in Membrana Wormiana adeo vetustate exesus, ut legi neqviverit, in Membrana Regia omnes desiderantur. Iis vero, qvos in contextum reposui, supplendos esse credidit *Johannes Olavsen senior*, primus Legati Arna-Magnæani Stipendiarius, et ipsius ante Fundatoris Amanuensis, forte chartam antiqvam, membranæ cujusdam superstitibus vetustioris exscriptum, secutus. Cæterum verba: *þà er-- sveif at þòr leifi*, monstrant, hujus fragmenti initium revera esse *versus intercalares*, qvibus proxime præcedens poëmatis pars, qvæ singulare qvoddam Thori facinus tractavit, et qvæ nunc desideratur, olim finiebatur. Nec enim verisimile videtur, voluisse poëtam, unam et eandem poëmatis sectionem, ab his versibus recurrentibus incipere, et in eos desinere, cum secus in priore fragmento factum conspiciatur; nec qvicqvam vetat, anteriorem sectionem in media stropha finiri; et hanc esse causam opinor, cur qvatuor hos ver-

sus, utpote ad hanc partem poëmatis, qva Idunæ raptus describitur, non pertinentes, Membrana Regia omiserit. Crediderim igitur eam, qvæ præcessit et nunc intercidit, carminis partem, de conflictu Thori Geirrodiano egisse, qvandoqvidem is, cujus caput fulmine collisum hi versus memorant, gigantum antesignanus, et, ni fallor, cum satellitio domi occisus innuatur verbis, *sæmirekka ravms;* qvod ultimum saltem in Geirrodum qvidem apprime, in Thiassium vero neutiqvam qvadrat. Jam vero ad verba carminis explicanda progredimur. *Giald*, plur. *giauld*, dan. Giengieldelse, *retributio, poena, ultio*; *at vmleggia*, idem qvod *vmbvna, rependere, ulcisci*, a verbo *ec legg*, dan. legger, *pono*; *at vmleggia* igitur respondet danico at vederlegge. *Gvnnleifi*, *bellicum fulgur*, *telum coruscans*, i. e. Miölnerus Thori, s. fulmen, a *gvnnr*, bellona, item *pugna*, et *leifi*, idem qvod, *leiptr*, *fulgur*; videantur, qvæ ad prioris fragmenti Str. VII. annotavimus. *Sveif*, imperf. verbi *ec svìf*, dan. svæver, *labor*, de volantibus. *Ravdd*,

dan. Röst, *vox*; *giall* s. *gall*, gen. pl. *gialla*, *sonus*, a verbo *ec giell*, imperf. *giall*, dan. giæller, gialt, *resono*; *veggr paries*, dan. Væg, hic synecdochice pro *æde*, *officina*. *Brù*, dan. Broe, *pons*, *tabulatum*, poët. *tectum*; *raddgialla veggr*, *vocis sonoræ paries*, est *gena*, *maxilla*; genarum tectum s. operculum, est *cranium* s. *calva*. *Sæmi*, adject. inseparabile, à *sàmr* vel *sòmr*, qvæ *gigantis* est appellatio eddica; a sic dicto gigante vel pirata *Samseya*, Daniæ insula, traxit nomen. *Reckr*, *vir fortis*, *satelles*, *miles*; hinc *sæmireckar*, *satellites gigantei*; horum coryphæum (*Geirrodum*) ob proceritatem *ravm* Thiòdolfus appellat; *ravmr* enim est *vir altæ staturæ*, *longurio*, vox haud dubie profecta ab hebr. רם *altus*. Illinc provinciæ Norvegicæ, *Ravmarìke*, Romme-Rige, nomen est ortum. *Tìr* item *ordztìr*, *fama*, *celebritas*, *gloria*; inde *tìframr*, *celebris*. *Tìvi*, pl. *tìvar*, *divi*. *Far*, poët. *offar*, *iter*; *trygglavfs*, adj. *infidus*, *male securus*, scil. ob insidias gigantum. *Hreinn*, *rheno*, *macles*, hinc *hreingàrr*, qvasi

hreingenginn, *a maclibus tritus* s. *calcatus*. *Hlìri* 1, *proræ pars* anterior, ab utraqve carinæ surgentis parte; 2, *gena*, idem qvod *vàngì*; 3, *frater*. Hic secunda obtinet significatio, ita tamen ut *hlìri* hic improprie *clivum*, s. *terram editam*, denotet, qvæ alias *vàngr*, dan. Vænge, *solum*, terræ pars; hinc *hreingàtt hlìri*, solum maclibus tritum, juga montium deserta indigitat, per qvæ rhenones oberrant. *Hildr*, *bellona* borealium; *ve* s. *væ*, *numen*, item qvælibet *res sacra*; *hildar væ*, *belli deus*, est *Odinus*; *hildar væfs tìvar* sunt *divi Odiniani*, nempe tres viatores, Odinus, Lockius et Hænerus; confer. Fab.

Ad Str. II. *Savgn*, *agmen*, *coetus*, hinc *skipsavgn*, *vectores navis*; *seggr*, *miles*; hinc verbale poëticum *seggiendor sagna*, *agminum rectores* s. *duces*, nempe Odinus belli deus et comites. *Snòt foemina*, hic intelligitur *Iduna*, Bragii uxor, qvam rapuit Thiassius, unde ipse *snòtar ylgr* vocatur. Cæterum hic ex citatione eddica *ylgr* pro *ùlfr* reposui; utrumqve nomen

lupum significat; *ùlfr* autem et *ylgr* est 1, *lupus*, 2, *hostis*, 3, *latro* s. *prædo*. Thiassius vero Idunæ et hostis et raptor fuit, conf. Fab. *Gemlir*, poëtice *aqvila*, à longævitate sic dictus, nomen enim *gemlir annosum* significat; ob eandem rationem græcis αἐτὸς *annosus*, *aqvila* vocatur. *Glam*, cui latinorum *clamor* cognatum videtur, est *sonitus* s. *stridor*, qvia aqvilinæ Thiassii alæ inter volandum stridebant. *Àrgefnir annonæ largitor*, ab *àr*, *annus*, item *annona*, *ubertas terræ*, et *gefnir*, *dator*, a verbo *ec gef*, dan. jeg giver, *dono*; sic a poëta Odinus et socii vocantur, qvos qvippe foecunditatis terræ auctores veteres ethnici credebant. *Bàru*, *ferebant*, imperf. verbi *ec ber fero*; cæterum verba, *at bera*, *portare*, et *at reida*, *vehere*, sunt synonyma; verum posterius *reida* etiam *præparare* significat; hinc uni synonymo *1ω at bera*, alterius, *1ου at reida*, æqvivoca notio tribuitur; *bàru mat*, pro *reiddu mat*, *cibum* scil. coqvendo *præparabant*. Tyri, unius Asorum, nomen Thiassio tribuitur, adjectis attributis Thi-

assii giganteis. *Byrgi, cavea, casa*; *bleydi, ignavia, meticulositas*; hinc *vondr fialla byrgi* (pro *byrgis*) *bleydiàr*, i. e. *improbus et ignavus montanæ specus nebulo*, Thiassius poëtæ dicitur; non qvod timoris Thiassium insimulet, qvem postea *balladan, audacem* s. *ferocem* vocat, sed ut hoc epitheto, Tyri attributis contrario, erat enim Tyrus fortitudine bellica inclytus, a Tyro melius distingvatur. *Seydi coctio, hann vara at seydi, ille coctioni non aderat*, sive coctionem non instruxerat, i. e. carnes, qvæ coqvebantur, ipsius non erant, sed Odini et sodalium.

Ad Str. III. *Tormidladr, expeditu difficilis*; verum *torafladr, ægre parabilis*, ob metri rationem cecinisse poëtam non dubito, etsi lectionem codicum mutare noluerim. *Tor*, particula *inseparabilis*, et sensu et origine eadem est ac gr. δυς, lit. *s*. in *r*, ut in omnibus terminationibus vocum, mutata, ubi græc. ος, et lat. *us*, apud boreales in *or* vel *ur* effertur. *Medal*, adv. in compositione est *mediocriter*; *tàl, fraus,*

pellacia, hinc *medal tàlhreinn*, *fraudum mediocriter* i. e. *non prorsus expers;* hoc sensu *medal* respondet dan. maadelig. *Havpt*, nomen diis Odinianis commune; *hapta snytrir*, *deorum ornatores* i. e. *eximii* s. *præcipui*, a *snotr*, *elegans*. *Hiàlmfaldinn*, *galea tectus* s. *galeatus*, vel per soloecismum, pro *hiàlmfaldnir*, vel per antiptosin pro *hiàlmfaldinna*, qvasi, *clypeatorum* deorum præcipui, vel, qvod sensu referatur ad præcedens *hapta*, qvod est plur. et neutr. Etsi autem concinnator fabulæ, *hvat - - snytrir*, legisse videatur, cum hæc verba poëtæ, *qvàdv hvat valda* þvì, prosaice reddat, *mæla*, *hverio* þ*etta mon gegna*, qvid *hoc sibi velit*, prorsus tamen reticenda non est varia lectio, ad hanc stropham infra notanda: *hvar qvàdv hapta snyrtir*, *hialmfaldinn* þ. *v*. qvorum hic emergit sensus: *divi elegantes cacabum*, *operculo tectum*, *in causa esse dixerunt*, scil. qvominus carnes elixarentur. *Hverr hiàlmfaldinn* est *cacabus operculo tectus*; et lebetem, qvo usi sunt Asi, inter coqvendum operculo clau-

sum fuisse, monstrant verba fabulæ: *at riùfa seydinn, coctionem aperiendo*, i. e. cortinam demendo *inspicere; snyrtir* vero pro *snytrir*, per metathesin adhiberi vulgo notum. *Màl, loqvela; spakr, peritus*; hinc *màlspakr, eloqvens, disertus. Màrr, larus; valkavst, strages cæsorum cumulata; bàra, unda, fluctus.* Aqvilam, utpote avem carnivoram, vocat poëta *larum fluoris sangvineæ stragis.* Þollr, *arbor*: *forn*, adj. *antiqvus; hollr*, dan. huld, *sincerus; bene cupiens.*

Ad Str. IV. *Gyldir, lupus* poëtice; Thiassius gigas *fiallgyldir, lupus montanus* dicitur. *Hrafna vin, corvorum amicus* s. *patronus* est *Odinus*, a corvis mythologicis, *Hugin* et *Munin*, qvibus ad nova sibi nuntianda uti svevit, sic nominatus. Conf. Heimskr. Tom. I. Yngl. S. c. VII. idem qvoqve *Meilii pater* hic appellatur. *Fylli satietas*, ab adj. *fullr*, dan. fuld, *plenus. Blasi, flator*, verbale ab *ec blæs*, dan. blæser, *flo*; *helgir blasar, sacri flatores*, sunt Odinus et socii, qvi ignem carnibus elixan-

dis adflaverunt. *Sàrr*, *labrum*, hic *lebes coqvinarius*; *skvtvll*, *scutula*, *paropsis*. Verbum *ec deili*, dan. jeg deeler, *partiór*, *impertior*; *hlvir*, dan. Lod, *pars*. *Vìngnir*, *gigantis* appellatio poëtica; *vavgn*, *balænæ*, *ceti*; *vìngvavgn*, *gigantes*; gigantum *rögnir*, *princeps* s. *dominus*, est ipse Thiassius. *Rögnir* a *regin* et *ravgn*, *numina*, formatum. *Vigfrekr*, *ad tollendum acer*, hic Thiassius larvatus dicitur, qvia integrum fere taurum simul ex cacabo sustulit, vid. Fab. et Str. V. *Vìg*, sublatio, item *cædes*, ab *at vega*, *tollere*. Verbum, *at sìga*, vel *sìgaz*, *delabi*, *demitti*; *ofan*, *deorsum*. *Varnendor goda*, *idolorum* vel *deorum tutores* s. *propugnatores*, sunt Odinus et socii; *velsparr*, *fraudis parcus* s. *expers*, Odinus cum suis vocatur, qvi a Thiassii dolis et veneficiis sibi hic non cavebant; *voro farnir*, periphrastice pro *fòrv*, *ibant*, et hoc archaice pro *vorv*, *fuerunt*.

Ad Str. V. *Drottin*, *dominus*, hic *maritus*; *fold*, *terra*; terræ maritus *Odinùs*. *Þeckiligr*, dan. tækkelig, *placidus*, *jucundus*.

Farbautii filius est *Lockius*, qvi hic *vara mavgr*, *filius labeo* vocatur. In carmine *Ulfi Uggidæ*, in Edda Snorriana citato, itidem Lockius, *farbavta varu*- pro *vara mavgr*, appellatur, qvi locus nostro parallelus videtur. Cur autem Lockius a labiis denominetur, hæc est ratio mythologica: "Ad Svartàlfos (dæmones subterraneos) qvondam profectus Lockius, qvo Miölnerum Thoro, et alia cimelia Asis pararet, Brocko cuidam caput suum oppigneravit. Certaminis victor Brockus cum exstitisset, ipsi Lockius, a Thoro prehensus, traditur. Huic cum caput præcidere Brockus vellet, causabatur Lockius, caput, non collum, pignori positum fuisse. Brockus igitur labia Lockio pertusa corrigiis consarcivit atqve constrinxit, et sarta raptim disrupit ac dilaceravit." Hactenus Edda; hinc *labeonis* appellatio Lockio adhæsit. Plausibilia qvidem hæc sunt, et mythicis nixa fundamentis; non tamen diffitendum autumo verba poëtæ aliter disponi et explicari posse, hunc fere in modum: *Foldar drottin bad fliott farbavta mavg*

deila; þrymseilar hval, pro hvalr, vara þeckiligr med þegnvm; i. e. *Terrae maritus* (Odinus) *statim jussit Farbautii filium* (Lockium) *impertiri*); *gigas Thrymhemicus non erat plocidus hominibus*. Verum adj. *þeckiligr* adhuc alium habet significatum; nempe, *qvi cognosci potest*, dan. kiendelig; hoc novum parit sensum, qvi vero forte proximus: *þrymseilar hval vara þeckiligr med þegnum*; i. e. *gigas Thrymhemicus inter homines*, nempe *pro homine*, *agnosci non poterat*. Donec correctiores forte lectiones habeantur, his acqviescendum arbitror. *Þrymseilar* per antithesin, pro *þrymsalar*, metri ergo positum; *þrymsalr*, *ædes Thrymica*, idem ac *þrymheimr* Thrymhemia, Thiassii nempe sedes. Particula negativa inseparabilis *u*, in *ùsviptandi*, ad vocem *bragd* est transferenda; hinc *ùbragd, neqvitia, scelus*; *ùbragdvifs*, *ad neqvitiam dexter et exercitatus*. *Biòdr*, subst. verbale, ab, *ec byd*, dan. tilbyder, *offero*, *exhibeo*; *breida*, alias *bràd*, lat. *præda*, *dapes*, *epulæ*, in specie, *ferina caro*; hinc *breidv biòdr*, *dapis ex-*

hibitor, est cacabus, in qvo dapes coqvebantur. Si *biòdr* absolute cacabum significet, vox *breida*, a verbo *at breda*, pro *brenna*, gr. πρήθειν *incendere*, *urere*, *coctio* est vertenda, et *breidv biòdr*, est *cacabus coqvinarius*; utrum velit lector eligito. Þiòrr, dan. Tyr, *taurus*; Þiòr hic, pro Þiòrs, vel Þiòſs, genitiv. archaic. qvem admodum Þòr, pro Þòrs, ad voces Þ*or leifi* supra notavimus.

Ad Str. VI. *Svàngr*, adj. *famelicus*; et in qvibusdam Eddæ Snorrianæ exemplaribus inter gigantum appellationes *svàngr* occurrit, qvod in aliis tamen *svaràngr* scribitur. *Niavrnar*; hoc nomen, qvod in codicibus *morna*, et inferius *mörnar* atqve *mornaz* scriptum, medica eguit manu. In alphabetico Skaldæ exemplari inter gigantidum nomina *màrvn* et *mavrn* cum invenissem, omni negotio defunctus mihi videbar. Verum alios codices postqvam consului, ex horum consensu nomen *mavrn*, vitiose pro *niavrn*, scriptum esse comperiebam. Nempe inter gigantidum nomina *Niavrn*, et inter

dearum appellationes *Niòrun* et *Niàrun*, in melioris notæ codicibus invenitur. Hinc colligere licet, Niörnam et deam, et iotnicam fuisse foeminam; tales vero nullas fuisse constat, si *Gerdam* Freyri, et forte *Sigynam* Lockii, uxores exceperis, nisi *Skadeam*, qvæ Niördo primum, deinceps autem ipsi nupsit Odino. Hæc Thiassii, qvi hoc carminis fragmento celebratur, secundum fabulas mythicas cum fuerit filia, nullum esse potest dubium, qvin ipsa hic *Niörnæ* nomine insigniatur, qvod gigantidis est appellatio eddica. Qvandoqvidem autem Skadea suis connubiis in dearum numerum fuit adscita, Niörunæ nomen nacta videtur a marito. *Niördur* s. *Niörudr*, qvod *altorem* significat, a verbo *ec næri*, dan. jeg nærer, *pasco*, *alo*; reges enim olim et principes, *fòlknàrùngar*, *pastores populorum*, dici svevere. *Niörun* igitur a masculino *Niörudr*, contracte *Niördr*, eodem modo formatum, qvo *Hlodyn* a *Hlodr*, *Thorun* a *Thor*, *Sigyn* a *Sigi*, qvod Odini nomen. Pro *Niörun* vero, qvod *Niördi uxorem* significat, con-

tracte dixerunt *Niörn*, qvod gigantidis, qvalis revera fuit Skadea, in Eddis est nomen. Cæterum id qvoqve observatu dignum, qvod Skadeæ hoc nomen *Niörun*, in Eddæ Sæmundinæ Carmine *Alvìs-màl* dicto, (vid. Str. XXX. v. 6.) *Nocti* datum legatur, qvæ ibi *draum-niòrun* vocatur. Nomen autem *Niòrun* cum proprie et mythice *Niördi uxorem*, appellative *nutricem* s. *altricem* denotet, nescio ecqvid nocti appositius indi potuerit, ea enim vere *dravm-niòrun*, *somniorum nutrix*, dici meretur. *òk àt*, *adauxit esum*, a verbo, *at auka*, dan. at øge, *augere*. *Sládrliga*, adv. *avide, voraciter*; *eikiròta*, *arbor nodosa*. *Dìùphvgadr*, qvi *alti est consilii;* hic de Lockio, deorum qvippe solertissimo. *Herdar*, *scapulæ*, *humeri*, vox in Fionia hodieqve usitata. Tyri nomen Lockio hic tribuitur, adjecta functionis proprietate, qva coqvendo ministrabat; *hirdityrr*, *deus custos; vallar*, genit. anomalus, a nom. *vellir*, *cacabus fervens* s. *bulliens*, qvasi a nominat. *vallr*, a verbo *ec vell*, dan. vælder, *bullio*, *scaturio*. Vox ipsa *vel-*

lir, nempe *lavgvellir*, utì et *hverr*, ejus synonymum, hoc sensu occurrit in carmine eddico *Hymisqvida*, Str. I. III et VI. *Herfàng*, *præda*, *manubiæ*; hic *carnes tauri*, qvem captum Asi mactaverant. Verbum *ec drep*, dan. jeg dræber, *verbero*, item *occido*. *Balladan*, per epenthesin pro *ballan*, a *ballr*, dan. bold, superbus, ferox, animosus; ita *sveimadr* pro *sveimr*, in *Knytlingæ* carmine legitur.

Ad Str. VII. *Farmr Sigyniar arma*, qvæ interpretando ad verbum reddidimus, solennis est Lockii aqpellatio poëtica; *sà* pro *þeim*, per soloecismum. *Ec ægi*, *terreo*; hinc *ægir*, *territor*, *maris deus* et borealium Neptunus. *Sà er avll regin ægia* ì *bavndvm*, *qvem* (Lockium) *vinctum omnes dii territant*. Respicitur ad fabulas eddicas, qvæ narrant Lockium, postqvam multoties offenderat deos, captum deniqve et in vincula conjectum, qvibus ad finem usqve mundi (*ragnaröckr*) tenebitur. Tum vero solutus, unacum Surto et Muspellianis, nec non propriis liberis, scilicet *Fenre lupo*,

Angve Midgardico et *Helæ filiis*, Odiniana numina oppugnabit et perimet. Verbum, ec *lodi*, imperf. *loddi*, *adhæreo*; *ramr*, adj. *robustus*. *Avndvrgvd*, *xylosolearum dea* est *Skadea*; ejus *fòstri*, *nutritius*, s. *pater* est *Thiassius*. *Reimodr*, *fascinator*, *faunus*, *lemùr*; *reimleiki* et *reimt*, dicitur de locis, qvæ spectris, dæmonibus aut lemuribus noctivagis sunt infesta; hæc appellatio Thiassio tribuitur, cum ob ingenium et ortum giganteum s. trollicum, tum ob artes magicas, qvarum peritissimus habebatur. Lockius hic *hollr vin hænis*, *sincerus Hæneri amicus*, dan. Hæners hulde Ven, vocatur.

Ad Str. VIII. *Fàng*, dan. Fangst, *præda*, *rapina*; hinc *fàngsæll*, *in rapiendo dexter*. *Sveiti*, dan. Sveed, *sudor*, poëtice *sangvis*. *Nagr*, *rosor*, a verbo *ec naga*, dan. nager, sive gnaver, *rodo*, *admordeo*; hic aqvila, cujus formam induerat Thiassius, utpote avis *cadaverina*, *sangvinis rosor s. liguritor*, vocatur. *Flò*, imperf. verbi *ec flyg*, *volo*, idem qvod inferius Str. XII.

flòg; qvemadmodum *hne* et *hneig*, *sidebat*, in eodem hoc carmine utrumqve occurrit. *Fròdgr*, pro *fròdvgr*, idem qvod *fròdr*, *callidus*, *sagax*, nempe *Lockius*. *ùlfs fadir*, *lupi*, scilicet *Fenris pater*, est *Lockius*. Verbum *ec slìt*, dan. ſlider, *rumpo*, *lacero*; inde verb. neutr. *ec slitna*, *rumpor*. Þòrs *ofrvni*, *Thori collocutor*, *familiaris*, *sodalis*, est *Lockius*. *Mâlvnavtr*, archaice pro *màlanavtr*, *collocutor*. Pro *midiùngs* et *mildìngs*, qvæ habent membranæ, *meldìngs* substitui; priorem enim vocem metri ratio non patitur; posteriorem, qvæ *herois munifici*, sive *principis* est appellatio, sensus non admittit. *Mella* est *foemina gigas*; hinc *meldingr*, gigas; *meldingr* enim, *midiùngr* et *midi*, (qvasi medius inter trollos et homines), sunt synonymicæ *gigantum* appellationes. *Meldìngs hvalr*, *gigantea balæna*, est *Thiassius*, qvem *pacem precari*, *bidia fridar*, Lockius coactus est.

Ad Str. IX. *Hýmir*, *gigas*, pater Tyri, in *Hymisqvida*; hic poëta Thiassium vocat *àttrvnn hymis*, *cognatum Hymero*,

nempe *gigantem. Sagna hrærir, agminum motor* s. *dux* est *Lockius*, utpote Odini, qvi belli præses, comes et socius. *Sorgeyrinn, doloribus medens; sorgeyrin mey, nympha dolorum sedatrix* est *Iduna*, Bragii uxor, qvæ poma vitalia deorum custodiebat; conf. Fab. Eademqve mox *kvnna ellilÿf àsa, Asorum in senectute vitam servare callida* dicitur. *Brìsìngamen* et *Brìsingr*, erat *monile pretiosum Freyæ* deæ; hoc suffuratus traditur Lockius, unde *Brìsìngs þiòfr, Brìsingi fur*, s. *surreptor* poëtæ nostro vocatur. Hujus denominationis rationem in Eddis frustra qvæsiveris, ubi de hoc Lockii furto, ejusqve circumstantiis, altum est silentium. Integrum vero, qvi huc pertinet, mythum, exhibet Historia *Olafi Tryggridæ*, ed. Skalh. MDCLXXXIX. 2. P. cap. XVII. cujus hoc est argumentum, in compendium redactum. "Non procul ab Asgardo viri qvatuor ex Dvergorum gente habitabant, artium fabrilium peritissimi. Hos forte invisens Freya, Odini concubina, aureum illos monile fabricari videt, fere jam

absolutum. Monilis emendi cupida Freya pretium, qvantum et qvale poposcerint, obtulit. Illi haud alio se monile pretio vendituros responderunt, qvam ut suam singulis noctem concederet. In has demum conditiones cum Freya concessisset, iis impletis accepit monile. Rem vero subodoratus Lockius, illius ad Odinum indicium perfert, jubeturqve monile Freyæ surripere. Ejus itaqve cubiculum noctu accedens fores firmiter clausas offendit. In muscam igitur conversus rimam, qva irreperet, diu et anxie qvæsitam tandem invenit; hanc subiens et ædem ingressus Freyam in lecto dormientem videt monile qvidem collo circumdedisse, sed ita, ut, qva diffibularetnr, parti incumberet. In culicem illico mutatus genam Freyæ tamdiu pupugit, donec expergiscens illa in alterum se latus converteret. Nunc vero reseratum monile, et collo dormientis leniter detractum, per fores intus adapertas digressus, Odino tradidit." Illinc Lockius *Brisingici furis* nomen est adeptus. *Brvnnakrs beckiar gerdr*, est *Iduna*; ad

qväm appellationem Idunæ enodandam nullum in Eddis est præsidium; qvin ipsa Eddarum mythologia ex hoc auctoris loco supplenda videtur. Nimirum *gerdr* est appellatio foeminæ ingenuæ; *beckr, sedes, scamnum,* dan. Bænk; *Brunnakr*, nomen loci s. prædii. Notabilis est locus Heimskringlæ, Yngl. S. cap. V. T. I. p. 10. "*Odinus suæ possessionis fecit totum terræ tractum, qvem Sigtunam fecit nominari. Habitandas etiam sedes adsignavit templorum antistitibus. In Nòatùn habitavit Niördùs; Freyus Upsalis; in Himinbiörgo Heimdallus; Thorus in Thrùdvang, in Breidablik Baldus. Omnibus prædia atqve habitacula dedit optima.*" Hæc nimirum ex perantiqva Eddæ Sæmundinæ Oda *Grimnis-màl* mutuatus est Snorrius, ex qva plura addi possent nomina locorum, qvæ Asi inhabitarunt. Verum cum inter hæc nulla Bragio, poëseos et eloqventiæ deo, Idunæ marito, sedes adsignata reperiatur, plusqvam probabile arbitror, ipsius habitaculum *Brunnakr*, qvod danice Brøndager sonaret, olim dic-

tum. Operæ pretium foret investigare, num prope Sigtunam Veterem villa qvædam hoc nomine dicta qvondam exstiterit. Ego qvidem, donec rectiora docebor, *Brunnakr* pro sede Bragii dei habeo, ex qva ejus uxor Iduna *Brunnakerinæ sedis decus s. ornatrix* a poëta nostro nuncupatur. *Griòtnidvdr* ⁊ω *biörgòlfr*, qvæ *gigantis* est appellatio eddica, respondet; *àlfr, genius, dux, princeps*, hebr. אלף; hinc *biörgòlfr* s. *biörgàlfr* est *princeps rupicola*, nempe *Thiassius*. *Griòt, saxa, lapides*; *nidvdr*, *regis* in Eddæ Sæmundinæ carmine Völundarqvida *nomen* est, qvi *Nericiæ* Sveticæ princeps, *niàra drottin*, ibi vocatur. *Griòtnidvdr* igitur nil aliud est, qvam *rupium princeps*, nempe *Thiassius*.

Ad Str. X. *Bord*, dan. Bord, *mensa*, hic synecdochice *coenaculum*, vel potius integrum *domicilium* significat; ubi enim qvis coenat, ibi fere habitat, unde vetus loqvendi ratio, at søge Dug og Disk, profecta est. Qvemadmodum igitur *thalamus* Latinis non solum est *lectus genialis*, *dormitorium*, ve-

rum et ipsum *connubium*, ita *bord, mensa*, hic pro *cœnaculo*, qvin etiam pro ipso *domicilio* ponitur. *Brattra borda byggvendor, ardua coenacula inhabitantes*, sunt *gigantes, celsarum rupium incolæ*, Thiassii nempe vicini vel domestici, qvi Idunæ adventu lætabantur, id qvod verbis fragmenti, *vrdut hryggvir, non fiebant tristes*, exprimitur. Cum Thrymheimus, Thiassii sedes, in Norvegia situs fuerit, cui etiam Cantilena Heroica, (vid. Danske Kiæmpeviser I. P. c. XXII v. 2), suffragatur, Iduna vero ex Brunnakro, Sveciæ prope Sigtunam Veterem loco, advecta sit, vere poëta eam ab austro venisse dicit. Nomen ipsum *idvnn* poëta per tmesin dividit, et posteriorem nominis partem *vnn* in *vdr* per archaismum commutat; unde etiam adverbium loci *svnnan*, ob rationem metri in *svdan* convertere necesse habuit; ejusmodi antitheses literæ *d.* pro *nn*, apud veteres poëtas crebræ sunt, qvemadmodum ad voces *edr* pro *enn*, *sedr* pro *senn*, supra monuimus. Pro *gördvz allar àttir*, qvæ membranarum lectio, reclamante metro, ferri

neqvit, vel *hittvz* -- *à* þ*ingi, conventum agitabant*, vel *hvöttvz* - - *at* þ*ìngi, in conventum properabant*, reponendum esse, qvivis paulo oculatior harum rerum censor mecum perspicit. *Ingifreyr* pro *Yngifreyr*, metri causa, erat Niördi Nòatunensis filius, Freyæ deæ frater, qvi patri Niördo in Upsaliensi solio successit, et post obitum patris, pro *Freyr*, qvod verum ejus nomen, *Yngifreyr*, i. e. *junior dominus* vocatus est; ab hoc oriundi reges Sveciæ deinceps *Ynglingar* dicti. *Attir*, pro *œttir Yngifreys*, *Yngifreyri cognati*, sunt dii Odiniani s. Asi. *Hàrr*, adj. dan. hæret, pro qvo usitatius graahæret, *canus*; *hamlìòtr*, *cute deformis* s. *scaber*, ab *hamr*, *exuviæ*, hic *cutis*, et *lìòtr*, *deformis, turpis*, rugis scilicet senilibus.

Ad Str. XI. *Vnnz, usqvedum: Avlgefnar, conviviatores*, s. *potus convivialis datores*, honoris ergo deos nominat poëta; Lockium e contrario, utpote hostem deorum, *hrœva hrynsiàvar hvnd*, i. e. *manantis cadaverum fluoris* (sangvinis) *canem* s. *linctorem*, contemtim appellat; qva nuncu-

patione simul respici videtur ad formam accipitris, qvi avis est cadaverina et carnivora, et qva ad expeditiones obeundas versipellis uti svevit Lockius. Monendum etiam, me pro *hrynsæva*, qvod metrum respuit, *hrynsiàvar* posuisse. Porro pro *leidiþir* (*þit*), *leifiþyr*, substituere coactus sum, cum metri, tum sensus gratia. *Leifi gigantis* est appellatio eddica; *þirr*, s. *þyrr*, *servus*, *nebulo*, cujus foemin. *þy*, serva, ancilla, unde dan. Tyende, operæ. Lockium vero *leifiþir*, *giganteum nebulonem* s. *iotnicum mancipium* ideo poëta nuncupat, qvia Farbautii gigantis erat filius. *Læ* et *lævi*, *versutia*, *astutia*; hinc cognomen Lockii, *inn lævìsi*, *vafrator*; *lvndr*, dan. Lund, *lucus*, item *viri* appellatio poëtica; verum hic potius habendum est participium; nempe *lundr*, per syncopen pro *lundadr*, vel *lyndr*, *animatus*, a subst. *lund*, *mens*, *animus*; *lævilvndr*, *vafre animatus*, s. *animo subdolus* est Lockius. *Vættr* et *vettr*, *dæmon*, *genius*, unde dan. Vættelys ad Str. III. prioris fragm. ortum observavimus; veteres enim

dæmonibus et geniis attribuebant effectus, qvorum causas naturales ipsi ignorabant. *Vættr*, vox per se media, qvoniam hic ab iratis diis Lockio tribuitur, in malam est accipienda partem, ut idem notet ac *meinvættr* s. *òvættr*, *cacodæmon*, *genius maleficus*. In carmine Eddæ Sæm. *Ægisdrecka* hic ipse Lockius *ravgvættr*, *deus cinædus* s. *pathicus* vocatur, a *ragr*, *semivir*, *effoeminatus*, item *qvi muliebria patitur*; qvo ad ejus cum eqvo giganteo, *Svadilfari*, commercium, a qvo subagitatus *Sleipnerum*, Odini eqvum octopedem, peperit, alluditur. In Membrana Regia, qvo tempore cum Membr. Wormianæ exscripto collata fuit, tres ultimi hujus strophæ versus, partim adeo vetustate exesi erant, ut legi neqvirent, partim mendis adeo scatebant, ut qvis subesset sensus, vix Lynceus perspexerit. In Membrana Wormiana, si exscripto fides, hi versus prorsus desiderantur. Non mirum igitur, si criticis hic opus esset conjecturis, de qvarum dexteritate judicent peritiores. Pro *myil*, qvæ desperata est Cod. Regii lectio,

myli librarium scribere voluisse arbitror; *myli* vero, adjecta lineola transversa τω i superimponenda, est *mylinn*, qvod alias *molinn*, *molitum*, *pinsitum*, *comminutum*, significat. Ultima strophæ vox, *deyia*, *mori*, in utroqve codice desideratur, facile tamen restituitur, svadente mytho, qvi mortem Lockio intentasse deos testatur, minitantes scilicet, ni Idunam reduxerit, Miölneri eum ictibus comminutum iri. *Veidr*, subst. verbale, *venator*, ab *ec veidi*, *venor*; verum hic pro *veidr*, unica inserta litera, *veidir*, *veneris*, lego. *Störandi*, pro *stærandi*, *adaugens*, metri ergo poëta dixit. *Leidar mvnr*, *viæ discrimen* s. *intervallum*; *mærr* adj. *luculentus*, *venustus*; de foemina *mær*, *formosa*.

Ad Str. XII. *Heyrda ec*, *audivi*; *flög*, pro *flö*, *volavit*; *biälfi*, *amiculum pelliceum*; *havks biälfa avkinn*, *accipitris exuviis* (forma) *auctus* s. *instructus*. Sensus igitur verborum, qvæ priores qvatuor strophæ versus efficiunt, hic est: *Fertur deinceps Hæneri sodalis*, *qvi deos ludibriis sæpe*

fefellit (Lockius), *accipitris formam indutus avolasse. Lòmhvgadr*, dan. lumſkſindet, *animo astutus*; *ern*, *acer*, *strenuus. Leikregin*, *ludificator potens*, eodem prorsus sensu, qvo Thiassium antea, Str. VII. *reimod iötunheima*, poëta vocaverat. Nimirum dii, genii s. trolli, lemures et magi, sub adscititiis formis homines ludificari olim credebantur, et hoc ipsum, *at leika*, dan. lege, hodie at ſpøge, vocatur; unde dan. Spøgelſe, *phantasma*, *spectrum* dicitur. Qvin et ipsi Romani eodem sensu deos *ludere* homines dixerunt. Nota sunt Æneæ Maroniani, Venerem matrem, sub aliena forma sibi apparentem, incusantis, verba: "*Qvid natum toties*, *crudelis tu qvoqve mater*, *Ludis imaginibus*." Ab hac fascinandi peritia gigas mas *leiknir*, foemina *leikn*, in Eddis appellantur. Hinc molitrices Frodianæ, utpote gigantides et nymphæ versiformes, *leikor* in *Grotticinio* vocantur. Eadem etiam est ratio, cur *sol*, *dvalins leika*, in Eddis dicatur; nempe veteres superstitiose crediderunt, genios subterraneos solis lumen non pati,

et hinc lucifugos vocari, noctuqve tantum per superficiem telluris vagabundos oberrare, et, si a sole superveniente imprudentes collustrentur, in saxa statim converti. Notabilis est locus Geneseos Cap. XXXII. v. 26. ubi angelus cum Jacobo noctu colluctatus dimitti se precatur, prius qvam adscenderet aurora; qvi locus me judice opinionis antiqvitatem satis asserit. *Dvalinn*, commune *Dvergis* nomen, genium notat subterraneum, qvales a sole, ne se ludificaretur, et in lapides converteret, sibi metuebant; et hinc sol, *dvalins leika*, *geniorum ludificatrix* dicta. *Leikinn af travllvm*, *a dæmonibus fascinatus*, dicebatur ille, qvi inter ejusmodi genios aliqvamdiu versatus, qvod, *at vera i travlla havndvm*, dicebatur, nunqvam, nisi mente captus s. attonitus, oculorum usu privatus, vel alio qvopiam modo male mulctatus, ad homines redire putabatur, conf. Saxon. Gramm. Hist. Dan. Libr. VIII. p. 162. et Olafi Tryggv. Hist. 2. P. c. XXXIII. *Regin*, *princeps*, *potens*; hinc *leikregin*, *potens fascinator*.

Skadeam, Thiassii filiam, qva gigantidem *Niörn*, qva deam, Niördi primum, et mox Odini conjugem, *Niörun* et *Niàrun*, qvod *almam* s. *altricem* significat, in Eddis appellari, supra monuimus. *Fiadra blad*, *pennarum planta*, est ala repanda; vox eodem modo formata, qvo planta pedis danice Fodblad hodieqve vocatur. *Arnsvg*, *tractus aqvilinus*, i. e. volatus validus et impetuosus, a verbo *ec syg*, *sugo*, *traho*, et *avrn*, *aqvila*. *Avglis barn*, Augleris filius, non alius esse potest, qvam *Lockius*. Qvoniam autem Lockii pater erat *Farbautius gigas*, reliqvum est, ut Avgleri nomen, gigantem significet. In gigantum vero nomenclatura eddica, qvæ satis alias instructa et copiosa, vox *avglir* non reperitur; in hujus igitur nominis ethymon et significatum paulo pressius inqvirere cogimur. *Avglir*, *egill*, *igull*, dan. Egel et Igel, vermis; haud dubie ab *at œgia*, terrere, ob naturalem homines inter et serpentes antipathiam, sive, ut Moses loqvitur, inimicitiam. Hæc igitur est prima vocis *avglir* s. *öglir* significatio, eiqve hoc sensu

sumtæ dan. Øgle, *vipera*, *lacerta*, respondet. Qvoniam autem cum *serpentes*, tum *gigantes*, *hominum* olim *hostes* credebantur, illinc factum, ut serpentes et gigantes appellationes poëticas interdum communes sortiantur. Istius homonymiæ, præter *commune hominum odium*, aliæ etiam fuerunt causæ, videlicet 1. synonymia; ex. gr. *bavgi*, *gigas*; *hrìngr*, *vermis*; *bavgi*, gall. *bagve*, et *hrìngr*, dan. Ring, *annulus*, *orbis*, sunt synonyma. *Grimr*, *vermis*; *grimnir*, *gigas*; *nadr*, *angvis*, lat. *natrix*; *nati*, *gigas*, etc. qvo fit, ut singula hæc nomina haud secus ac nostrum *avglir*, in idiomate poëtico et *serpentem*, et *gigantem* denotent. 2) Dantur gigantes, qvos simul serpentes fuisse monumenta mythica perhibent. Huc referendus est famosus ille *Fabnerus*, *Hreidmari*, s. *Reimari* filius, *Regini* frater, qvi, secundum Eddas, qvoniam auro incubuit, in serpentem est conversus, qvem *Sigurdus*, inde *Fabnisbani* dictus, interfecit. *Valr*, *gigas* et pirata, ipse et sodales, qvi thesauris incubuerunt, in dracones sunt conversi,

a *Gullthorero* et sociis perdomiti; vid. *Thorskfird. Saga*, cap. IV. *Vaulandus* ille, veterum Borealium Dædalus, qvem celebrat carmen Eddæ Sæmundinæ *Vaulundarqvida* dictum, diserte, et sine ulla determinatione *ormr, vermis* appellatur: *amon ero avgu ormi þeim enom fràna* ɔ: *avidi sunt oculi angvi acutum cernenti.* Qvod ipse Völundus *gigas* fuerit, cum ipsius facinora, tum ortus loqvitur; fuisse enim traditur Finnorum regis filius; Finnis vero gigantes olim imperitabant, unde et Thiassius, ipse gigas, *Finnstilie*, *Finnorum princeps*, nostro poëtæ infra vocatur. In Eddæ Sæmundinæ carmine *Hymisqvida*, *gigas Hymerus* simpliciter *egill, vermis*, nuncupatur: *forv drìùgom, dag þann fram, àsgardi frà, vnz til egills komv.* i. e. *totum fere diem iter fecerunt ab Asgardo, donec ad Egilli (serpentis, gigantis Hymeri) domum pervenirent.* Hæc qvidem eo consilio hactenus attulimus, qvo pateat, serpentum olim nomina gigantibus tribui solita fuisse, adeo ut *ävglir* auctoris nostri innuat *Farbautium gigantem,*

cujus *barn*, *filius*, erat Lockius. Qvinetiam Lockius, siqvidem gigantis filius, ipse *gigas*, et, ut *angvis Midgardici* s. *Iormvngandi* pater, simul *serpens* fuisse videtur. Nimirum, qvi in eqvam, accipitrem, muscam, culicem, salmonem etc. se convertere solebat, in serpentem mutatus, et cum *fauna Angrboda* congressus, monstrum illud Midgardicum progenuisse credi potest, haud secus ac Jupiter, in serpentem conversus, et cum Philippi uxore Olympiade concumbens, Asiæ domitorem Alexandrum procreasse qvibusdam traditur. Præter *serpentis* et *gigantis* notiones, vox *avglir* s. *öglir*, qvæ etiam *æglir* scripta reperitur, est *aqvila*, gall. *aigle*. Lockius nempe larvatus, qvi accipitris hic formam induerat, *avglis barn*, *aqvilæ puer* s. *pullus* ideo dicitur, qvod accipiter aqvila corporis et mole et viribus sit inferior, etsi utraqve avis sit rapax et cadaverina. Deniqve, vocis qvæ qvarta est significatio, *öglir* s. *æglir* est *accipiter*; nimirum Lockius hic sub adscititia accipitris forma *avglis barn*, *accipitris filius*, ɔ: *ac-*

cipiter, per hebraismum, priscis borealibus satis solennem, nuncupatur. Hinc patet, qvemcunqve de qvadruplici vocis *avglir* significatum elegeris, Lockium semper intelligi, etsi secunda, qva *avglir gigantem* denotat, significatio reliqvis præferenda mihi qvidem videatur.

Ad Str. XIII. Lectio codicum: *hòfv skiòtt en skòfv*, aperte mendosa, utpote qvæ et metri regulis repugnat, qvippe *obliqvitate vocalium*, vulgo *sneyding* dicta, carens, et sensu frivola ac auctore nostro indigna. Nimirum, *at skafa skavpt*, *dedolare hastilia*, qvo sensu Virgilius *stringere remos* dicit; verum hæc arma tum demum fabricare deos qvis crederet, cum ad occidendum Thiassium essent adhibenda? Audacter igitur reposui: *ivkv skiòtt en skòkv. Brinni*, per antithes. pro *brvni*, *incendium*, vel pro *brimi*, *ignis*, a verbo, *ec brenn*, *ardeo*; *ivkv brinna*, *excitarunt incendiam*, phrasis genuina et eddica. Notum est hemistichium *Rolfi Krakii*, flammas in *Adilsi* aula injecto clypeo pervadentis:

Avkom enn elda	i. e.	*Alamus adhuc ignes,*
at adils hùsom.		*In ædibus Adilsi;*
flyra sà eld		*Ignem non fugit,*
er yfir hleypr.		*qvi transcurrit.*

Skavpt, arma offensiva s. *tela*; *at skaka vopn at einvm, tela vibrando s. contorqvendo alicui intentare*, forma loqvendi ipsis in Eddis obvia. Forma sing. vocis *skavpt*, est *skapt*, dan. Skaft *manubrium, hastile*, eadem haud dubie vox, ac lat. *scapus*, unde *skaptre*, et per apocopen *skapt* formatum videtur; utraqve a verbo, *ec skef, sköf, at skafa*, dan. jeg skaver, lat. *scabo*; ejusmodi enim manubria in formam teretem erant dedolanda atqve defricanda. *Ginnregin*, idem qvod *regin, numina;* in qvam vocem cum alii commentati sint, nobis fecerunt otium. *Greip*, Geirrodi gigantis filia, a Thoro interfecta; hic pro qvavis *gigantea foemina* sumitur. *Bidill*, dan. Beiler, *procus*; gigantidis (Greipæ) procus s. maritus dicitur *Avlvaldius*, ejusqve filius fuit *Thiassius*. *Sveipr*, adj. *deciduus*, a verbo ec *svif, desido;* vel *sveipr, intercep-*

tus, a verbo obsol. *ec svip*, unde usitatius *ec svipti*, *privo*; vel deniqve *sveipr*, *impeditus*, a verbo ec *sveipa*, dan. svøber, *involvo*. Þarz, per paragogen archaicam pro Þar, dan. der, *ibi*; *offell*, pro *fell*, imp. verbi *ec fell*, dan. falder, *cado*. Þà *er bifleifi* Þòr *vm fàgda bif at bavg kleif* etc. *i*: *cum fulgur, contra Thori hostem per äera coruscans*, *diffidit* etc. hæ voces in priori fragmento carminis Höstlangæ, qvod in eosdem hos versus intercalares desinit, satis, ut opinor, sunt enodatæ. *Minni*, genit. constructus, pro *minnis*, a nominat. *minni*, dan. Minde, *memoria*, *mens*, gr. μενος; *brù*, dan. broe, *pons*, *tabulatum*; nimirum sedes memoriæ est *cerebrum*; hujus autem tabulatum s. tectum est *cranium*, *frons*, *sinciput*, ictu scilicet Miolneri s. fulminis contusum. Pro *minnis brù*, *heila* vel *minnis bù*, *cerebri* vel *memoriæ domum* s. *penu*, nescio an melius, poëtæ qvidam veteres dixerunt. *Fialla finnstilie*, *montanus Finnorum princeps* s. *dominator* est *Thiassius*, cujus nempe sedes Thrymhemica secundum fabu-

las eddicas in monte erat sita. *Finnstilie, Finnorum rex* s. *princeps*, a verbali *stillir, coërcitor, dominator*, a verbo *ec stilli*, dan. ſtiller, *sedo, compesco*; *stillir* vero, unde auctoris nostri *stilie* detortum, poëtica est *regis* s. *dominatoris* appellatio. Finnis autem olim gigantes s. jotnos, utpote viribus præstantes, in qvorum regione, mari glaciali finitima, habitarunt, imperitasse, et rei natura, et monumenta historica condocent, utut Thiassii sedes, Thrandhemiæ Norvegicæ vicina, ab his oris glacialibus et Gandvica aliqvanto remotior fuisse videatur. Verum poterit vox *finnstilie* paulo aliter exponi: subinde *finnr* et *iötun* sunt synonyma, qvod ex Heimskr. Snorrii, et qvidem vita Haraldi Pulchricomi, Cap. XXV. pag. 101. colligi posse videtur, ubi *Svasius* qvidam et *Finnus* et *gigas* vocatur, is nempe, cujus filiam *Snæfridam* uxorem rex adsciverat; poterit ergo vox *stilie* ejusdem haberi ortus et significatus, ac vox eddica *stauli* s. *sveinstauli*, qvod nomen Thoro deo contemtim indidit *Utgardalockius* ob staturam Thori,

qvalis ipsi videbatur, pusillam; verum sic vox scribenda fuisset *finnstylie*, qvod librarios facile fefellerit: hoc sensu *fialla finnstylie* est *montanus et giganteus homuncio*, qva appellatione per antiphrasin et sarcastice Thiassium insignivisse credi potest poëta; qvamqvam, ut verum fatear, prior mihi lectio et interpretatio magis arrideat.

LECTIONES VARIÆ.

Höstlangæ. Fragm. I.

Str. I. v. 1. c. r. er iötna. c. w. of iötna. V. 2. c. r. let of sòttvm. c. w. liett of sòttan. V. 3. c. w. bavrva hyriar. c. r. bravt a hyriar. c. t. biar à hyriar. V. 4. c. r. havg. c. w. havgs. c. r. *et* w. griòtvna. c. t. griòttùna. V. 7. c. t. blòda. c. r. *et* w. bròdr. V. 8. c. r. *et* w. vegr. c. t. vegi.

Str. II. v. 3. c. r. grapi. c. w. gvapi. c. t. gapi. V. 4. c. w. brinna. c. r. hrinna. V. 5. c. r. hafrir. c. w. hofdv. V. 6. c. r. *et* w. fram drògv. c. t. fyrir drògv. V. 7. c. r. sedr. c. w. seidr. V. 8. c. r. svavlnis. c. w. svolnis. c. t. solnis.

Str. III. v. 1. c. r. Þyrmdit. c. r. Þverridit. V. 2. c. r. Þar dòlgi. c. w. sakdòlgi. V. 4. c. r. vpphimin.

c. w. rân himin. V. 5. c. R. môti hr. c. w. mæti hr.' c. T. môti hröckir. V. 6. c. R. hreins haka r. c. w. beins haka r. c. T. hreins baka reinar. V. 7. c. R. vavgna. c. w. vogna. V. 8. c. T. vett s. b. þetti. *al.* varr s. b. þarri. c. R. vattr s. b. þatti. c. w. vatt s. b. þatti.

Str. IV. v. 1. c. R. gæti. c. w. giæti. V. 2. c. R. *et* w. ollo. c. T. avllu. V. 3. c. w. vnd iliar. c. R. oc iliar. V. 4. c. R. *et* w. vildv s. d. c. T. vissv s. d. V. 5. c. w. vardat. c. R. var þat. c. T. havrdvm. c. R. hördv. c. w. hurdu. V. 6. c. w. hravndrengr. c. R. hravndrengs. V. 8. c. R. fiöllama. c. w. fiöll lama.

Str. V. v. 2. c. T. fiâlfrs ôl. giâlfra. c. R. fiâlbrs ôlagra gialdra. c. w. fialbrs a lagra giâlbra. V. 5. c. R. *et* w. hne. c. T. kne. V. 6. c. R. gramr. c. w. gramm. V. 8. c. R. briôtr iormvnþr. c. w. br. vid iormvnþriôti.

Str. VI. v. 1. c. R. hardbrotinn. c. w. hardbrotin. V. 2. c. R. heimþingvdar. c. w. heimþingadar. V. 3. c. T. hiarna m. c. R. hinka m. c. w. hâra mæni. V. 4. c. R. hein. c. w. hæin. V. 7. c. w. *et* T. vikr vm st. c. R. virtr ofstockinn. V. 8. c. R. *et* T. eindrida bl. c. w. æmrida blodi.

Str. VII. v. 1. c. T. oc hneig i hl. c. R. oc hneigi hl. c. w. or hneigi hlidom. V. 2. c. R. avlgefivm. c. w. avlgefion. V. 3. c. w. r. tyfs hit r. c. R. r. tyrs it r. V. 4. c. R. r. heyli b. gæli. c. w. heili böl giæli. V. 5. c. R. görla. c. w. giörla. V. 6. c. T. gardi þar off. c. R. *et* w. gardi þeir offardir. V. 7. c. R. bavgs þâ er bifom (v. bifd) fâda. c. w. bavgs þâ ek bifa fada. V. 8. c. R. bifkleif. c. w. bikleif.

Fragment II.

Str. I. v. 1. c. T. gialla giöldvm. c. w. geds at giöldvm. V. 3. *Hunc versum, qvi in* c. R. *et* c. w. *desideratur, ut in contextu, supplevit. J. O. vid. Notas.* V. 4. c. T. radd kleif. a. þ. c. w. radd sveif a. þ. V. 5. c. w. *et* T. tíframra. c. R. tyframa. V. 6. c. T. of far. c. w. ok far. c. R. ok fàr. V. 7. c. T. hreingàrv. c. w. hreingorv. c. R. hreingvtv, *forte pro* hreingavtv. V. 8. c. R. vefs o. þ. c. w. væz ok þiaza.

Str. II. v. 1. c. R. seggiondvm. c. w. seggivndvm. V. 2. c. T. snòtar ylgr. ì. m. c. R. sn. avrn ì. m. c. w. sn. ùlfr at mòti. V. 3. c. R. ì gemlis ham g. c. w. ì gemla h. g. c. T. ì gemlis hver g. V. 4. c. T. glamma ei f. s. c. R. *et* w. gl. a fyr skammv. V. 5. c. w. æsir. c. R. æssar. V. 6. c. w. àrgefnar. c. R. àrgnæfar. V. 8. c. T. bl. v. at seydi. c. R. bl. vandr à seidi. c. w. bl. vendr à s.

Str. III. v. 1. c. w. tormidladr. c. R. tormidladar. V. 2. c. T. medal beini. c. R. medal beína. c. w. medal leina. V. 3. c. R. hvat qv. h. snytrir. c. w. *et* T. hvar qv. h. snyrtir. V. 5. c. T. màlspakr. c. R. margspakr of n. m. c. w. margspakr orr n. m. V. 7. c. w. varat. c. R. vara.

Str. IV. v. 1. c. w. fyllar. c. R. fvllan. V. 2. födr m. *ipse substitui.* c. w. fet meila. c. R. fet mela. V. 3. c. R. hlvt. c. w. hlavt. V. 4. c. R. hrafn àsar vin blàsa, c. w. hrafn àsa vin làsa. V. 5. c. R. ving ravgnir. c. w. ving rognir. V. 7. c. w. þar er v. vorv. c. R. þar sem v. varv.

Str. V. v. 2. c. w. mavg vara. c. R. mavg vorv. V. 4. c. w. þrymseilar h. c. T. þrymseilar hvæ. c. R. þrvmseilar h. V. 5. c. R. *et* w. biòdi. c. T. brodi. V. 6. c. T. of þar l. c. w. ok þat l. c. R. at þat l. V. 7. c. T. ûsviptandi àsa. c. w. ôsviptandi àsa. c. R. ôsvifrandi ôsa: V. 8. c. R. vpp þiòr hlifi ora. c. w. vpp þòr h. f. c. T. vpp þioz hlvti fiòra.

Str. VI. v. 1. c. R. *et* T. slidrliga. c. w. slidr loga. V. 3. c. R. *et* T. àt af eikiròtv. c. w. let af æikiròto. V. 4. c. T. niörnar. c. R. *et* w. morna. V. 5. c. w. *et* T. dræpi. c. R. drepi. V. 6. c. w. *et* T. balladan. c. R. ballastan. V. 8. c. R. herfàngs ofan ströngv. c. w. herfàng ofan stûngv. c. T. herfàngs ofan stàngv.

Str. VII. v. 2. c. w. *et* T. sigyniar. c. R. signyiar. V. 3. c. R. sà e. ö. r. eygia. c. T. sà - - ægia. c. w. þà e. ö. r. æygia. V. 4. c. w. i bavndvm. c. R. ì havndvm. V. 5. c. T. raman. c. R. *et* w. ramman. V. 6. c. R. *et* T. reimod. c. w. reimvd.

Str. VIII. v. 1. c. T. tìva. c. w. tìfa. c. R. tìfi. V. 2. c. R. fàngsæll. c. w. fàngasæll. V. 4. c. w. s. ùlfs fadir m. c. R. s. àlfs favdor m. V. 5. c. w. ofrvni. c. R. ofrvnni. V. 6. c. T. þùngr. c. w. þùngs. c. R. þûngrs. V. 7. c. T. et w. hvals màtti c. R. hvatz smàtti. V. 8. c. R. mildings, *pro qvo* meldings *substitui; vid. Nott.* c. w. midiûngs.

Str. IX. v. 3. c. T. þà es. c. R. *et* w. þà er. c. R. *et* T. æsa. c. w. àsa. V. 5. c. R. *et* T. Brvnnakrs. c. w. brvnakr. V. 6. c. R. *et* w. goda. c. T. gòdv. V. 7. c. R.

et T. þiòfr. C. W. þiòfs. V. 8. C. T. griòtnidodar. C. R. *et* W. griòtnidadar.

Str. X. v. 1. C. W. *et* T. brattra. C. R. biartra. V. 2. C. R. *et* T. byggvendor at þvì hryggvir. C. W. byggendor at þat hryggir. V. 4. C. R. *et* W. vdr nykomin svnnan. C. T. vdr nykvamin svdan. V. 5. C. R. gördvz. C. W. gerdvz; *pro qvo substit.* hittvz, *vel* hvòttvz. *vid. Nott.* V. 6. C. W. ingifreys à þingi. C. R. Ingafreys at þingi. V. 7. C. R. *et* T. vorv. C. W. varv.

Str. XI. v. 1. C. R. hrvnsæva hræva. C. W. hrynseva hræfa; *pro qv.* hrynsiàvar hræva *substit. vid. Nott.* V. 2. C. W. *et* T. hvnd avlgefnar. C. R. hrvnd avlgefnra. V. 3. C. R. leidiþir oc lævi. *pro qv. substit.* leifiþir oc l. C. W. leidiþir at leva. V. 5. C. R. þ. s. veltr nema væ-lam. C. W. þ. s. vellt nema velvm; *pro qv.* vættr n. v. *substit.* V. 6. C. R. veidr mælir s. l. C. W. reidr myil s. l. *pro qv. substit.* veidir mylinn s. l. *vid. Nott.* V. 7. C. W. *et* T. mvn stærandi mæra. C. R. m. storandi mora. V. 8. *in* C. R. *et* W. *ultima vox deest.* C. T. loki teyia. *pro qv. substit.* deyia; *vid. Nott.*

Str. XII. v. 1. C. R. *et* T. heyrdac. C. W. heyrda ec. V. 2. C. R. *et* T. s. opt à. leikom. C. W. s. ept à. leiko. V. 3. C. R. *et* T. hvgreynandi. C. W. hvgræynandi. V. 4. C. T. havks flòg b. a. C. W. havg flòg b. a. C. R. havdrs flvg biàlba a. V. 6. C. T. fiadra. C. R. fiadrar. C. W. fiadran. V. 7. C. R. *et* T. ern. C. W. egn. V. 8. C. R. *et* W. mornar. C. T. mornaz. *pro qv. substit.* niarnar; *vid. Nott.*

Str. XIII. v. 1. C. R. *et* W. hòfv s. e. skòfv. *pro qv. substit.* ivkv s. e. skòkv. *vid. Nott.* V. 2. C. R. *et* W. skavpt.

c. T. skavp. V. 3. c. W. svidnar. c. R. svinnar. V. 5. c. R. *et* W. Þaz of fat; *pro qv. substit.* Þarz of fell. V. 6. c. W. *et* T. finnstilia. c. R. finnz ilia. V. 7. c. R. *et* W. bavgs Þà er bifom fàda. c. T. bavg Þà er bifvm fàgda. V. 8. c. W. *et* T. bifkleif. c. R. barc leif.

MENDA EXSTANTIORA.

Pag.	lin.	pro - -	legendum.
III.	11.	Svesiæ -	Sveciæ.
IV.	1.	uostri -	nostri
V.	15.	*Hrungneriauam.*	*Hrùngnerianam.*
5.	22.	balenarum. -	balænarum.
8.	15.	görta - -	görla
10.	4.	Brynd. et *muth.*	Brønd. et *mouth.*
-	10.	*baug.* -	*haug.*
12.	4.	foecuuda -	foecunda.
14.	21.	meretir -	meretur.
18.	14.	tyekedes. -	tyckedes.
24.	12.	loti. -	Joti.
25.	4.	*iðrmùnrÞiðtr.* -	*iormunÞriðtr.*
26.	5.	qvippo. -	qvippe.
30.	14.	*respendet.* -	*resplendet.*
38.	12.	sygyniar. -	sigyniar.
48.	24.	*macles.* -	*machlis.*
51.	20.	iu. -	in.
56.	4.	*impertiri);* -	*impertiri;*
-	5.	*plocidus.* -	*placidus.*
61.	7.	*lemùr.* -	*lemur.*
63.	18.	*Tryggridæ.* -	*Tryggvidæ.*
65.	24.	Bryndager. -	Brøndager.
69.	7.	*leifiÞyr* -	*leifiÞir.*
78.	21.	*incendiam.* -	*incendium.*

20

